Biblioteka

CENA NUMERU 1 ZŁ.

GŁOS ROBOTNICZY

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROK I ŁÓDŹ, ŚRODA, 7 LISTOPADA 1945 R. Nr. 141

PRZEMÓWIENIE MOŁOTOWA
w 28-rocznicę Rewolucji Październikowej

Na uroczystym posiedzeniu Moskiewskiej Rady Miejskiej, Komisarz Ludowy Spraw Zagranicznych Mołotow wygłosił następujące przemówienie:

Towarzysze: Po latach straszliwej wojny obchodzimy w dniu dzisiejszym 28-a rocznicę Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej w warunkach pokojowych, — po odniesieniu całkowitego zwycięstwa nad faszyzmem. Mamy za sobą 4 lata wojny z hitlerowskimi Niemcami, a także wojny z agresywną Japonią, wojnę w której musieliśmy wziąć udział.

W wojnie, w której Związek Radziecki wziął tak wielki udział, zlikwidowane zostały główne ogniska światowej agresji. Umożliwiony został nam powrót do pracy pokojowej, która da nam możność wykorzystać nasze zwycięstwo.

Naród radziecki nie żałował wysiłków ani trudów w czasie wojny. Przeżyliśmy ciężkie lata, ale odniesione przez nas zwycięstwo uwolni nas od groźby agresji zarówno z Zachodu jak i ze Wschodu.

Niemcy wtargnęli do naszego kraju, licząc, iż zaskoczenie zapewni im łatwe zwycięstwo. Niejedni uważali, że kilka tygodni albo miesięcy pozwoli Niemcom zmiażdżyć Związek Radziecki, szczególnie po tym, jak udało im się stosunkowo łatwo osiągnąć sukcesy na Zachodzie. Tak myśleli ci, którzy nie uznawali naszej rewolucji i jej charakteru narodowego.

Ofensywa niemiecka była doświadczeniem dla wszystkich narodów Związku Radzieckiego i nasi przyjaciele zagranicą bacznie śledzili rozwój wypadków. Związek Radziecki utrzymał się na nogach, pomimo ran otrzymanych w ciągu pierwszych dwóch lat. Siły narodu rosyjskiego nie załamały się pod pierwszymi ciosami, naród nasz okrzepł w tej walce.

Wszyscy pamiętają ten moment, gdy od obrony przeszliśmy do natarcia, początkowo na pewnych odcinkach frontu, a potem na wszystkich frontach.

Jednocześnie powstał front dużych i małych państw, które skonsolidowały swe siły przeciwko niemieckiemu napastnikowi. Anglo-amerykańsko-sowiecka koalicja wystąpiła do walki z faszyzmem na dwóch frontach. Gdy powstał drugi front na Zachodzie, Niemcy znaleźli się w położeniu beznadziejnym — między tymi dwoma frontami.

Ale nie można zapominać, że już na rok przed utworzeniem drugiego frontu Niemcy były zmuszone do odwrotu pod potężnym naciskiem Armii Czerwonej. W ten sposób rząd, stworzony przez Wielką Rewolucję Październikową, potrafił nie tylko obronić swój kraj, ale i zwalczyć niska faszyzmu i militaryzmu.

Władza radziecka nie jest podobna do władzy caryzmu. Władza radziecka potrafiła z honorem bronić Ojczyzny i przeprowadzić kraj przez najcięższe lata, lata najcięższe nie tylko w historii naszego kraju. Hitlerowskie Niemcy zagrażały nie tylko Związkowi Radzieckiemu. Zagarnęły przecież prawie całą Europę, a po ich stronie stały państwa, które zachowały tylko rzekomą neutralność, jak, naprzykład, Hiszpania i niektóre inne.

W pewnym momencie zdawało się, że zwycięskie Niemcy groziły inwazją Wielkiej Brytanii.

Gdyby nie powodzenie oręża Armii Czerwonej cała Europa znalazłaby się pod butem niemieckim.

Niemcy faszystowskie przygotowywały już plany na okres po zwycięskiej wojnie. Potrafiły wciągnąć w orbitę tych planów, takich ludzi jak Quisling i wielu innych. We wszystkich krajach, które znalazły się pod ich okupacją, Niemcy znosili wszelkie urządzenia demokratyczne, anulowali prawa mas pracujących, ograbili z bogactw materialnych wszystkie podbite narody, aby uzbrajać swoje hordy. Po pierwszych sukcesach w Związku Radzieckim Niemcy zaczęli mówić o panowaniu nad światem, zaczęli snuć awanturnicze plany hegemonii wyższej rasy nad niższymi rasami. Stali się groźbą dla istniejącej cywilizacji w Europie.

Narody europejskie okazały się nieprzygotowane do odparcia ataku niemieckiego, dopiero stopniowo zaczęły się tworzyć w różnych krajach organizacje ruchu oporu, przede wszystkim w Jugosławii, ale organizacje te nie były dość silne, aby złamać niemieckiego napastnika.

Dopiero w chwili gdy Armia Czerwona zaczęła walczyć zwycięsko z najeźdźcą, aureola niezwyciężonych Niemiec zbladła. Posuwając się na zachód Armia Czerwona przyniosła oswobodzenie Europy. Wraz ze swoimi wielkimi sojusznikami wojska radzieckie wystąpiły w roli oswobodzicieli wszystkich narodów. Zwycięski marsz Armii Czerwonej będzie wspaniałą kartą naszych dziejów.

Przeciwko Związkowi Radzieckiemu wystąpili wszyscy satelici niemców, Włochy, Rumunia, Węgry, Finlandia jak również Bułgaria, której rząd składał się z hitlerowskich agentów. Rządy tych państw związały ich losy z losami faszyzmu. Klęska faszystowskich Niemiec przyniosła klęskę faszyzmu w całej Europie. Takie jest znaczenie naszego zwycięstwa, odniesionego nad Niemcami.

Po zwycięskim zakończeniu wojny w Europie przez sojuszników nowym celem stała się likwidacja agresji na wschodzie. Związek Radziecki nie mógł stać na uboczu. Na skutek naszych układów z sojusznikami i ze względu na bezpieczeństwo Związku Radzieckiego na wschodzie przystąpiliśmy do wojny z Japonią.

Od chwili zagłady Niemiec hitlerowskich było oczywiste, że Japonia była skazana na klęskę. Związek Radziecki przystępując do wojny przyspieszył tę klęskę i Japonia skapitulowała przed sojusznikami.

Obróciły się w niwecz wszelkie pretensje do panowania faszyzmu niemieckiego na zachodzie, a faszyzmu japońskiego w Azji. Oto jak krótkowzroczne okazały się tego rodzaju plany. Na skutek odniesionego nad Japonią zwycięstwa nastąpiło uwolnienie Chin. Zwycięstwo na wschodzie ma olbrzymie znaczenie dla demokratycznego rozwoju Azji i nie tylko Azji.

Stąd zrozumiałe jest jak ważne jest ustanowienie sojuszniczej kontroli w Japonii, jak dotąd nie zostały jeszcze usunięte pewne trudności w porozumieniu się sojuszników w odniesieniu do sprawy takiej kontroli. Lecz Związek Radziecki żywi nadzieję, że w imię umocnienia zwycięstwa nad Japonią stworzone będą odpowiednie warunki, aby uniemożliwić w przyszłości agresję japońską.

Jak powiedziałem anglo-amerykańsko-sowiecka koalicja osiągnęła swój cel, odniosła zwycięstwo, które przyniosło ze sobą nowe możliwości.

Decydujące miejsce w dziele tego zwycięstwa przypada Związkowi Radzieckiemu.

Biorąc za wzór Związek Radziecki patrioci innych państw walczyli z najeźdźcą. Związek Radziecki prowadził bohaterską walkę w imię wolności całej Europy. Rok temu Stalin powiedział, iż Związek Radziecki ocalił cywilizację Europy od zagłady i w tym leży wielka zasługa narodu radzieckiego.

Druga wojna światowa różni się od pierwszej tym, że trzy czwarte globu ziemskiego były w nią wciągnięte. W obu wrogich sobie obozach zmobilizowano 110 milionów żołnierzy. Nie można wymienić kraju, który byłby całkowicie neutralny.

Za to że się dopuściło do drugiej wojny zapłaciło się niesłychaną cenę.

Wojna ta była narzucona naszemu narodowi.

Hitlerowskie Niemcy napadły na nas nie tylko, aby zagarnąć nasze terytoria, ale zniszczyć naród rosyjski i w ogóle wszystkich Słowian. W tym celu Niemcy **stosowali bestialskie metody zniszczenia. Zapomnieć o tym jest rzeczą niemożliwą. Nie można również zapominać, jakie materialne szkody przyniosła ich gospodarka na terenach okupowanych. Odpowiedzą za to główni niemieccy zbrodniarze wojenni.**

W Związku Radzieckim zburzono 1710 miast, 70 tysięcy wsi. Zburzyli 6 milionów budynków, 25 milionów ludzi pozostało bez dachu. Wśród miast które najbardziej ucierpiały wyliczyć należy Stalingrad, Sewastopol, Kijów, Mińsk, Odessę, Rostów nad Donem i wiele innych. Niemcy zrujnowali 31.850 przedsiębiorstw przemysłowych, w których pracowało 4 miliony robotników. Zniszczyli 98 tysięcy kołchozów Ukrainy i Białorusi, wywieźli do siebie 7 mil. koni i 17 mil. sztuk bydła. **STRATY NASZE W SUMIE WYNOSZĄ 679 MILIARDÓW RUBLI, nie możemy o tym zapomnieć i musimy żądać chociażby częściowego odszkodowania.** Dotąd nie zostało to jeszcze załatwione, choć wynika to z postanowień poczdamskiej konferencji.

Towarzysz Stalin uważa, iż uczucie zemsty i odwetu jest niewłaściwe. **Winniśmy się kierować tylko dążeniem, aby ewentualny napastnik był izolowany. Winniśmy się kierować sprawą bezpieczeństwa światowego.**

Jest konieczne, aby miłujące pokój narody posiadały odpowiednie siły zbrojne, te szczególnie, które są odpowiedzialne za utrzymanie pokoju. Lecz nie należy dopuszczać do wyścigu zbrojeń, co propagują niektórzy zwolennicy imperializmu.

Energia atomowa użyta w wojnie z Japonią nie jest jeszcze dostatecznie zbadana. Nie wiadomo czy służyć może tylko agresji czy też może być użyta w obronie pokoju. Nie powinna ona pozostawać w posiadaniu jednego państwa lub jednej grupy państw. Nie powinna grać roli decydującej w polityce zagranicznej.

Ostatnio mówi się nie mało o tworzeniu bloków różnych państw jako środka bezpieczeństwa. Rząd Radziecki nie brał dotąd udziału w takich blokach. Antyradziecki charakter takich bloków jest znany. Nie służyły one dziełu ujarzmienia napastnika, ale udzielały mu wsparcia.

Czujność Związku Radzieckiego i innych państw nie powinna ani na chwilę osłabnąć, musi być utworzona kontrola sojusznicza przeciwko ewentualnej agresji.

Należy podnieść fakt o niemałym znaczeniu, że państwa niegdyś faszystowskie i półfaszystowskie dążą do nawiązania przyjacielskich stosunków z państwami sojuszniczymi. Naszym zadaniem jest utrzymanie zasad demokratycznych w tych państwach.

Wojna spowodowała zmiany i w innych krajach. W jednych przeprowadzono reformę rolną, co poderwało reakcyjno faszystowskie siły obszarników, w innych krajach stoi na

(Dokończenie na str. 2-ej)

Depesze Rządu Polskiego
z okazji rocznicy Rewolucji Październikowej

WARSZAWA (PAP). Z okazji rocznicy Rewolucji Październikowej zostały wysłane następujące depesze:

„Do pana M. Kalinina, Przewodniczącego Prezydium Rady Najwyższej Związku SRR w Moskwie.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej mam zaszczyt złożyć Panu, Radzie Najwyższej ZSRR i zaprzyjaźnionemu państwu radzieckiemu najgorętsze życzenia z okazji rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej. Naród polski z uczuciem najgłębszej przyjaźni łączy się radośnie w tym dniu ze wszystkimi narodami wielkiego Związku Radzieckiego, życząc im najpomyślniejszego dobrobytu i rozwoju. Szczególnie radosnym jest dla nas fakt, że zaprzyjaźniony z nami potężny naród radziecki święci dziś wielką rocznicę w warunkach pokoju po najwspanialszym zwycięstwie nad złymi i groźnymi dla całej ludzkości siłami barbarzyństwa faszystowskiego.

Nie zapomnimy o tym nigdy, że zwycięstwu temu i Polska zawdzięcza swą wolność i swe odrodzenie. Dzięki temu zwycięstwu lud polski nie tylko uwolnił się z najstraszliwszego hitlerowskiego jarzma, ale w oparciu o pomoc i przyjaźń sąsiedzką ZSRR — podjął historyczne zadanie odbudowy naszego państwa na podstawach pełnej niezależności i rzeczywistej demokracji.

To też z naiszczerszym wyrazem wdzięczności za pomoc w wyzwoleniu naszej ojczyzny i w jej odbudowie, naród polski składa dziś w radosnym dniu wielkiego święta ZSRR serdeczne życzenia, aby rozwijała się nadal i krzepła siła i potęga ZSRR, aby jeszcze szybciej i wspanialej kwitł dobrobyt, twórczość i kultura wielkiego narodu i państwa radzieckiego, z którym Polska pragnie żyć w wieczystej przyjaźni i razem z którym pragnie stać na straży pokoju i wolności wszystkich narodów świata.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej

(—) Bolesław Bierut.

***

Generalissimus Stalin, Przewodniczący Rady Komisarzy Ludowych Związku SRR — Moskwa.

Ze szczególną radością kieruję w dniu dzisiejszym życzenia moje dla Pana, Panie Generalissimusie i dla całego narodu radzieckiego z okazji 28-ej rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej. Jestem szczęśliwy, mogąc zapewnić Pana o serdecznych uczuciach całego narodu polskiego dla zwycięskiego wodza w tej najstraszliwszej z wojen przeciwko najpodlejszemu z wrogów, hitlerowskiemu faszyzmowi. Armia Czerwona, pod Pana naczelnym dowództwem, bijąc bandy hitlerowskie, obroniła nie tylko wolność narodu radzieckiego, ale w swoim zwycięskim marszu wyzwoliła z hitlerowskiej niewoli naród polski. Pragnę również podkreślić niezwykłej doniosłości dla nas fakt, że głównie dzięki wielkiemu poparciu Pana, Panie Generalissimusie i jego najbliższego współpracownika, Pana Komisarza Mołotowa, Polska odzyskała swoje dawne ziemie zachodnie po Odrę i Nissę.

Proszę także przyjąć zapewnienie, że wraz z narodem radzieckim — naród polski żyje i pracuje z myślą o pokoju, mogącym zabliźnić ciężkie rany, zadane im w czasie wojny i spogląda na Pana, jako na tego, który zwyciężywszy w wojnie, zapewni również i pokój.

Jestem głęboko przekonany, że współpraca i przyjaźń naszych narodów będzie się nadal rozwijać dla wspólnego dobra wszystkich miłujących pokój narodów.

Premier Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej

(—) Edward Osóbka-Morawski.

Przemówienie Mołotowa

(Dokończenie ze str. 1-ej)

porządku dziennym nacjonalizacja przemysłu, wprowadzenie 8-mio godzinnego dnia roboczego, co wprowadza nowego ducha nie tylko w krajach europejskich.

Prasa reakcyjna usiłuje przypisać pęd do reform wzrostowi wpływów Związku Radzieckiego. Lecz dobrze wiadomo, że reformy takie były w wielu krajach oddawna przewidywane.

Nie wolno nam twierdzić, że siły faszyzmu zostały już definitywnie zwalczone. Uchwały konferencji krymskiej przewidują takie sposoby postępowania, które mają na celu całkowite jego zniszczenie, z drugiej zaś strony przewidują, iż poszczególne państwa według swego wyboru stworzą sobie formy rządu.

Jest dla mnie rzeczą niewątpliwą, że walka z faszyzmem zakończy się ostatecznym zwycięstwem, lecz trzeba oczyścić atmosferę w Europie i rozwinąć wszystkie siły faszystowskie. Trzeba sobie życzyć, aby narody Europy zrozumiały konieczność zniszczenia wszystkich pozostałości faszyzmu.

Związek Radziecki stoi na stanowisku szczerych i przyjaznych stosunków ze Stanami Zjednoczonymi, Wielką Brytanią, Francją, Polską, Jugosławią, Chinami. Posiada długoletnie układy o sojuszu i pomocy przeciwko napastnikom.

Pragniemy z naszej strony znormalizować nasze stosunki wzajemne i z innymi krajami. Z tymi, które zerwały z faszyzmem.

Koalicja anglo-amerykańsko-radziecka stworzona dla walki przeciwko Niemcom hitlerowskim.

Koalicja anglo-amerykańsko-sowiecka stworzona do walki przeciwko Niemcom hitlerowskim przejdzie w okresie pokoju próbę trwałości. Teraz się okaże, czy jest ona dostatecznie trwała. Niepowodzenie konferencji 5 ministrów spraw zagranicznych w Londynie musimy traktować jako ostrzeżenie, ale nie należy zapominać, że bywały nieporozumienia i w czasie wojny.

Naczelnym zadaniem wielkich i małych państw to dalsze umocnienie współpracy, a szczególnie współpracy wielkich mocarstw. Nowopowstała organizacja Narodów Zjednoczonych utworzona z inicjatywy wielkich mocarstw nie powinna być podobna do dawnej Ligi Narodów, która całkowicie zawiodła. Nowa organizacja nie powinna być bronią w rękach jednego państwa, gdyż wtedy istnienie jej stanie się samo iluzoryczne jak idea „panowania nad światem". **Tylko istotna i szczera współpraca może się przyczynić do ugruntowania pokoju. Ale nie wystarczą tu tylko dobre życzenia. Związek Radziecki ze swej strony będzie niezawodną ostoją pokoju i gotów wykazać to nie tylko w słowach, ale i w czynach.**

Czteroletnia wojna z Niemcami była próbą wszystkich sił Związku Radzieckiego. Sprawdziły się słowa Lenina — „Nie zwycięży się nigdy tego narodu, który walczy w obronie władzy mas pracujących, aby zapewnić tym masom możliwość korzystania ze wszelkich osiągnięć pracy ludzkiej i wszelkich dóbr kulturalnych.

Teraz wracają miliony zdemobilizowanych do domu, gdzie staje przed nimi nowe zadanie, zadanie odbudowy zniszczonych połaci kraju i nowej budowy socjalistycznej.

Naród radziecki zjednoczony jest przy boku swej partii — partii Lenina - Stalina. **Jest to naszym szczęściem, że w trudnych latach wojny prowadził nas nasz mądry wódz wielki Stalin. Z imieniem generalissimusa Stalina wejdą do historii naszego kraju i do historii powszechnej zwycięstwa naszej Armii Czerwonej. Pod jego przewodnictwem przystąpimy do dalszego rozwoju naszego społeczeństwa socjalistycznego i będziemy dążyć do tego, aby pokładane w nas nadzieje naszych przyjaciół zrealizowały się.**

Autorytet Związku Radzieckiego ogromnie wzrósł przez lata wojny. Odnieśliśmy zwycięstwo nie tylko materialne, ale moralne i polityczne.

W latach wojennych naród radziecki nie ustawał w trudach. Tych, którzy poszli do szeregów armii zastąpiły kobiety i młodzież radziecka. Dzięki temu utrzymaliśmy nasz standard życiowy.

Fabryki pracowały bez przerwy, wybudowaliśmy nowe fabryki, nowe linie kolejowe i elektrownie. Nowe formy rywalizacji socjalistycznej podniosły wydajność naszego przemysłu.

Chłopi również zrozumieli znaczenie tej rywalizacji socjalistycznej i uczynili wszystko co było w ich mocy aby wyrównać braki spowodowane przez najeźdźcę.

Również i inteligencja radziecka spełniła swój obowiązek wobec ojczyzny. Nie rozróżnia się już teraz starej i nowej inteligencji. Uczciwie spełnili swój obowiązek nauczyciele, służba zdrowia i inni. Z dużą satysfakcją stwierdzić trzeba, iż radziecka inteligencja godna jest swego narodu i wierna swej ojczyźnie.

Przyjaźń wszystkich narodów Związku Radzieckiego tak różnorodnych wzmocniła się znacznie w czasie wojny. Żadne inne państwo wielonarodowościowe nie wytrzymało by takich trudności, lecz nasze państwo nie jest państwem klasowym, obywatele nasi to robotnik, chłop i inteligent.

W pracy naszych organizacji społecznych, kulturalnych w fabrykach, kołchozach, pracy w kopalniach widzimy rozwój demokratyzmu socjalnego. Nie ma tego w państwach, gdzie istnieje ciemiężyciel i ciemiężeni.

Związek Radziecki zapewnia rozwój kultury narodowej braterską pomoc czego nie było i nie ma ani przy reżimie monarchistycznym ani w innych republikach.

W trakcie walki na zachodzie, żołnierze nasi bliżej poznali zachód i wielkie stolice jak Wiedeń, Berlin i Budapeszt. Znaleźli oni wspólny język z klasami pracującymi, choć nie mogli uważać za swoich przyjaciół byłych satelitów osi. Poznanie innych krajów przyniosło im wiele nowego, lecz jest rzeczą ciekawą, że wracali do kraju z jeszcze większą miłością i oddaniem dla ojczyzny. Związek Radziecki wychowuje swych obywateli. Do obowiązków państwa należy polityczne wychowanie, rozpowszechnianie takich zasad, które uniemożliwiły by agresję.

W wielu krajach wolność prasy rozumie się jako tolerowanie reakcyjnej propagandy, której zgubne skutki odczuli wszyscy w czasie okupacji i wojny.

Przybliża się termin wyborów do Rady Najwyższej ZSRR. Naród nasz przyjdzie do tych wyborów z nowym doświadczeniem wojennym. Partia bolszewicka i aktyw bezpartyjny przygotowuje się do wyborów, traktując je jako jeszcze jeden środek do zjednoczenia narodu.

Przejdźmy do spraw naszych granic. Ustalenie granicy polsko-radzieckiej dało możność połączenia całej Białorusi. Przyłączenie zakarpackiej Ukrainy spowodowało zjednoczenie wszystkich terytoriów ukraińskich, co było marzeniem Ukraińców przez wiele wieków. Włączenie rejonu Królewca dało nam dobry port niezamarzający. W skład naszego państwa weszły socjalistyczne republiki Estonii, Łotwy i Litwy, co jest niesłychanie doniosłe z punktu widzenia naszego bezpieczeństwa, uregulowaliśmy również granice z Finlandią, włączając okręg Petsamo w skład naszego państwa.

Przyłączenie południowej części Sachalinu i wysp Kurylskich jest bardzo ważne dla bezpieczeństwa na Dalekim Wschodzie. Nowe radzieckie terytoria wymagają specjalnej uwagi ze strony państwa, jak również terytoria, które przeszły okupację niemiecką. Jednym z naszych naczelnych zadań to odbudowa tych krajów, zapewnienie im odpowiednich warunków życia. Musimy otoczyć opieką tych, którzy wojowali za naszą ojczyznę, jak również inwalidów i osierocone rodziny. Musimy dążyć do jak najszybszego zaleczenia ran, spowodowanych przez wojnę. Ale naszym ogólnym zadaniem jest rozbudowa gospodarki narodowej i podniesienie poziomu życiowego ludności. Stąd wynikła konieczność opracowania nowego planu pięcioletniego rozwoju gospodarki narodowej i planu odbudowy transportu kolejowego. Naród nasz dobrze zna siłę i doniosłość pięciolatek stalinowskich. Potrzebny nam jest rozmach przemysłowy, rozbudowa kolejnictwa i elektryfikacja kraju. Ludność czeka na wystarczającą produkcję artykułów codziennego użytku i środków żywnościowych. Kulturalne potrzeby naszego narodu wzrosły i stały się różnorodniejsze. Musimy pamiętać o należytym wyposażeniu Armii Czerwonej i Czerwonej Floty. Nie będzie u nas bezrobocia, bo jesteśmy narodem pracujących. Musimy podnieść poziom naszego przemysłu, musimy posunąć naprzód badania naukowe w tej dziedzinie, osiągniemy to, że nasz kraj stanie na wysokim poziomie pod względem technicznym. Dysponować będziemy i energią i wieloma innymi rzeczami. Trzeba się wziąć tylko do tego z całą energią radziecką. Pracujemy tak, jak uczy nas nasz towarzysz Stalin.

Jeżeli chodzi o zadania naszej polityki zagranicznej, to na pierwszym miejscu stawiamy ugruntowanie pokoju i współpracę wszystkich miłujących pokój narodów w dziele zapewnienia pokoju całego świata. Dopóki żyjemy w systemie państw, dbać musimy o współpracę wszystkich miłujących pokój narodów.

Musimy umocnić nasze zwycięstwo, które utorowało nam drogę do nowego rozkwitu, do podniesienia poziomu warunków życia, do nowych perspektyw. Naród nasz jest pełen wiary w swoje dzieło, w dzieło wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej.

Niech żyje naród radziecki — naród zwycięzca! Niech żyje Armia Czerwona i Czerwona Flota! Niech żyje nasza Ojczyzna Rewolucji Październikowej! Niech żyje rząd ZSRR! Niech żyje partia Lenina - Stalina — natchniony organizator naszego zwycięstwa! Niech żyje wódz zwycięskiego narodu — wielki Stalin!

—::—

Akademia w Warszawie

WARSZAWA PAP. W dniu 6 listopada 1945 r. w sali posiedzeń w Warszawie, staraniem Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej odbyła się uroczysta akademia, poświęcona uczczeniu 28 rocznicy Rewolucji Październikowej. Na uroczystość przybyli Prezydent Krajowej Rady Narodowej Bolesław Bierut, Naczelny Dowódca Wojska Polskiego marszałek Rola Żymierski, ambasador ZSRR Lebiediew, wraz z członkami ambasady, członkowie Rządu Jedności Narodowej, prezydent miasta Tołwiński, przedstawiciele organizacji politycznych, społecznych i młodzieżowych, oraz zaproszeni goście. Akademię zagaił prezes Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej minister Sprawiedliwości ob. Świątkowski. W przemówieniu swym podkreślił ob. Świątkowski znaczenie dzisiejszej uroczystości. W dniu 7 listopada 1945 r. narody Związku Radzieckiego czczą 28 rocznicę zwycięstwa Rewolucji Październikowej i powstanie nowej państwowości narodów Związku Radzieckiego. W tym roku po krwawej wojnie i drogo okupionym wspaniałym zwycięstwie nad odwiecznym wrogiem Słowiańszczyzny — rocznica ta czczona jest w Związku Radzieckim szczególnie uroczyście. O zwycięstwie tym *zadecydowała niezłomna wola pokonania wroga wolności narodów.* I my czcimy dzień dzisiejszy, święto naszego sąsiada i sprzymierzeńca, który tak walnie przyczynił się do wyzwolenia Polski spod jarzma hitlerowskiego i tak zdecydowanie poparł nasze odwieczne dążenia do utrwalenia naszych granic zachodnich.

Tajne dokumenty w sprawie Anschlussu

MOSKWA (PAP) Agencja TASS donosi, że w Berlinie, w spalonym gmachu ministerstwa lotnictwa, znaleziono tajne dokumenty, dotyczące zawładnięcia Austrią przez hitlerowców w 1938 r. Wśród dokumentów znajduje się korespondencja pomiędzy Goeringiem a ministrem bezpieczeństwa ówczesnego rządu austriackiego, kanclerza Schuschnigga z Seyss Inquartem i kopie depesz. Goering domagał się kilkakrotnie, by Seyss Inquart zmusił prezydenta Austrii, Miklasa, do usunięcia Schuschnigga i mianowanie jego, Seyss Iquarta, kanclerzem. W razie odmowy prezydenta, Seyss Inquart miał dokonać zamachu stanu, a skoncentrowana na granicy austriackiej 200 tysięczna armia hitlerowska miała przyjść z pomocą.

Na skutek gróźb Seyss Inquarta, prezydent Miklas udzielił dymisji rządowi Schuschnigga i wydał rozkaz armii austriackiej nie stawiania oporu wkraczającym wojskom hitlerowskim.

Obecnie zarówno Goering, jak i Seyss-Inquart, znajdują się na liście 23 głównych przestępców wojennych, których proces rozpocznie się wkrótce w Norymberdze.

Front ludowy w Jugosławii
odezwa partii agrarnej

MOSKWA, (PAP). — Agencja Tass donosi z Belgradu, że Centralny Komitet Jugosłowiańskiej Partii Agrarnej wydał w związku ze zbliżającymi się wyborami, które odbędą się 11 listopada, odezwę, w której stwierdza, że dzień wyborów będzie datą historyczną, stanowiącą punkt zwrotny w życiu kraju. „Front Ludowy" — głosi odezwa — do którego należy również partia agrarna, dąży do ugruntowania niepodległości demokratycznej Jugosławii. Dążymy do stworzenia nowej demokracji ludowej i do zabezpieczenia wolności osobistej, wolności sumienia i wyznania oraz wolności zgromadzeń i wolności prasy. Dążymy do prawdziwego braterstwa narodów słowiańskich, w oparciu o potężny Zw. Radziecki. Ścisła współpraca Słowian, stanie się najpotężniejszym czynnikiem pokoju na Bałkanach i we wschodniej Europie. Pragniemy stworzyć prawdziwy pokój na świecie i równość wszystkich narodów, miłujących wolność. Dążymy do zacieśnienia więzów przyjaźni z naszymi wielkimi sojusznikami St. Zjednoczonymi, W. Brytanią i Francją oraz ze wszystkimi krajami, które wyznają zasady wolności, pokoju i równości.

W nowej, zjednoczonej, demokratycznej Jugosławii nie tylko władza polityczna, ale i władza gospodarcza będzie się znajdować w ręku ludzi pracy. Partia agrarna uznaje własność i inicjatywę prywatną ale wyznaje też zasadę, że ziemia powinna należeć wyłącznie do tych, którzy ją uprawiają. Ponieważ istnieją wielkie braki w rozwoju kulturalnym ludu jugosłowiańskiego i ponieważ nie może być prawdziwej demokracji ani rozwoju gospodarczego, bez udostępnienia oświaty szerokim masom ludności, rozbudowa szkolnictwa jest jednym z pierwszych zadań frontu ludowego. Partia agrarna wzywa swych członków, swych sympatyków oraz cały naród, aby 11 listopada głosowali na kandydatów Frontu Ludowego z marsz. Tito na czele".

Wyjazd amb. Langego do Waszyngtonu

WARSZAWA (PAP). W dniu 6 bm. wyjechał z Warszawy do Waszyngtonu ambasador R. P. w Stanach Zjednoczonych prof. Oskar Langé, żegnany przez p. o. dyrektora protokółu dyplomatycznego M. S. Z. Adama Gubrynowicza.

Poseł Szwajcarii w Polsce

WARSZAWA. (PAP). Posłem Federacji Szwajcarskiej w Polsce mianowany został dr Antoni O. Ganz. Dr Ganz urodzony w Zurychu, zamieszkiwał ostatnio w Bazylei. Ukończył studia w Zurychu, New Yorku, Bazylei i Berlinie. W 1937 r. wybrany został prokuratorem kantonu m. Bazylei, a od 1941 r. był prezesem sądu karnego w Bazylei.

—::—

Kronika dyplomatyczna

WARSZAWA. (PAP). Wiceminister Spraw Zagranicznych Zygmunt Modzelewski w obecności naczelnika wydziału zachodniego MSZ. dr Tadeusza Chromeckiego przyjął w dniu 6 bm. charge d'affaires Belgii Andre Wendelena przed jego wyjazdem służbowym do Brukseli.

W kilku wierszach

W związku ze wzrostem obiegu pieniężnego na Węgrzech, który przewyższył 10-krotnie obieg przedwojenny, rząd węgierski przedsięwziął ostre środki przeciwko inflacji. Wydano zarządzenie, mające na celu likwidacje spekulantów i czarnogiełdziarzy. Wkrótce ma być wprowadzony nowy pieniądz zastępczy t. zw. „penga kredytowy", którym Węgrzy posługiwać się będą w wewnętrznym obiegu pieniężnym. Zablokowanie depozytów bankowych, które trwa od chwili wyzwolenia Budapesztu w jesieni rb. zostanie wkrótce zniesione.

***

Burmański komitet wykonawczy został zaprzysiężony w Rangoonie przez gubernatora brytyjskiego Donnan Smitha jako rząd tymczasowy Burmy. Zadaniem jego będzie przede wszystkim przygotowanie wolnych wyborów.

W ROCZNICĘ REWOLUCJI PAZDZIERNIKOWEJ

Dwadzieścia osiem lat temu, w dniu 25 października (7 listopada nowego stylu) lud rosyjski powstał do walki o wolność, o obalenie władzy klas posiadających. Walcząc o swoją wolność lud rosyjski i inne narody dzisiejszego Związku Radzieckiego walczyły nie tylko o swoją, ale i o wolność naszą. I nie jest przypadkiem, że jednym z pierwszych aktów politycznych nowego rządu robotników i chłopów rosyjskich z Leninem i Stalinem na czele, było uroczyste uznanie prawa narodu polskiego do stanowienia o sobie i do niepodległego bytu.

I dlatego właśnie dzień 7 listopada — dzień święta sprzymierzonych narodów Związku Radzieckiego jest bliski i nam Polakom.

Rewolucja październikowa, która ostatecznie dobiła carat i imperialistyczny rząd Kiereńskiego, nie tylko stała się kamieniem węgielnym wolności i niepodległości narodu polskiego, ale o więcej raz na zawsze przekreśliła niebezpieczeństwo, które zagrażało Polsce od wschodu, póty, póki w Rosji panowały imperialistyczne klasy posiadające.

Ten ostatni fakt był długo rozmyślnie zatajany przed narodem polskim i starannie fałszowany. Reakcja polska i to zarówno sanacja jak i endecja, w okresie pierwszej niepodległości, usiłowały wykopać sztuczną przepaść między narodem polskim a narodami Związku Radzieckiego, przedstawiając kraj Rad, jako rzekomego spadkobiercę imperialistycznych dążeń Rosji carskiej. Ta właśnie antysowiecka polityka obozu reakcji polskiej, a w szczególności piłsudczyzny, fatalnie odbiła się na losach naszego narodu, stała się jedną z głównych przyczyn, jeśli nie najważniejszą, katastrofy wrześniowej. To ta antysowiecka polityka reakcji polskiej doprowadziła Polskę do izolacji politycznej w Europie wschodniej, to ona pozbawiła Polskę naturalnego sojusznika w postaci Związku Radzieckiego. Tą to antysowiecką polityką rządzących przed wrześniem kół reakcji polskiej naród polski zapłacił straszliwą klęską wojenną, 6-ciu latami okupacji niemieckiej, 7 milionami żyć ludzkich.

Dziś fałsz i zakłamanie antysowieckiej polityki profaszystowskiego obozu sanacyjnego, antynarodowy charakter tej polityki jest oczywisty dla wszystkich Polaków.

Fakt, że nie kto inny, tylko Związek Radziecki i jego bohaterska Armia Czerwona, nie tylko powstrzymały napór hord hitlerowskich, nie tylko przyczyniły się w sposób decydujący do zwycięskiego rozgromienia Niemiec hitlerowskich, ale bezpośrednio dopomogły nam, w odbudowie niepodległego państwa polskiego, rozbiły doszczętnie bajkę sanacyjno-endecką o rzekomej wrogości Związku Radzieckiego wobec narodu polskiego.

Cóż może przeciwstawić reakcja polska takiemu faktowi. Cóż może przeciwstawić reakcja polska takim powszechnie znanym faktom, że nie kto inny, tylko Związek Radziecki dał uzbrojenie dla naszej, dziś tak potężnej armii polskiej? Cóż może reakcja polska przeciwstawić faktowi, że narody Związku Radzieckiego wzięły na siebie dobrowolnie połowę kosztów odbudowy naszej stolicy Warszawy? Cóż może ona wreszcie przeciwstawić faktowi, że dziś słupy graniczne Polski wbite zostały na Nissie Łużyckiej, na Odrze, na zachód od Szczecina, i że zawdzięczamy to jedynie i głównie zdecydowanemu poparciu, jakie na konferencji Poczdamskiej udzieliła delegacja radziecka z generalissimusem Stalinem na czele postulatom Rzeczypospolitej Polskiej?

Związek Radziecki nie tylko uratował nasz naród przed zagładą w piecach Oświęcimia i Majdanka, w dziesiątkach innych obozów śmierci, ale swoją przyjazną postawą dał nam możność odrodzenia naszego państwa na trwałych i solidnych podstawach. Setki tysięcy najlepszych synów narodu radzieckiego złożyło swe życie w walce o wyzwolenie naszych miast i wsi, od nienawistnego jarzma zaborcy niemieckiego.

Fakty to rzecz uparta. Fakt, że po raz drugi w naszych dziejach Rosja Radziecka zadecydowała o wolności i niepodległym bycie państwowym naszego narodu, musiał przełamać i rzeczywiście przełamał pewne przesądy, antyrosyjskie, które sztucznie podsycała i usiłowała wykorzystać reakcja polska. I dlatego naród polski w sposób tak zdecydowany i jednomyślny, jak nigdy wystąpił za polityką przyjaźni i braterskiego sojuszu z narodami Związku Radzieckiego proponowaną przez naszą partię, przez cały obóz demokracji polskiej.

Postawa naszego narodu w sprawie sojuszu ze Związkiem Radzieckim jest tak jednomyślna, jest tak zdecydowana, że nawet pewne koła polityczne poprzednio zaangażowane w polityce antysowieckiej, dziś w słowach przynajmniej od tej antysowieckiej polityki skrzętnie się odgradzają i deklarują się w charakterze zwolenników polityki sojuszu ze Związkiem Radzieckim.

Ale nie tylko sprawy wspomniane zadecydowały o takim przełomie w postawie olbrzymiej, przytłaczającej większości narodu polskiego do Związku Radzieckiego.

Jednym z najważniejszych haseł, z którymi w październiku 1917 szedł do walki lud rosyjski, było hasło walki o pokój. Hasło to stało się kanonem polityki Związku Radzieckiego. Trudno znaleźć bardziej zdecydowanego szermierza walki o trwały pokój nad Związek Radziecki.

Może żaden inny naród na świecie tak nie odczuwa potrzeby trwałego pokoju, jak właśnie naród polski. Pokój jest nam potrzebny, aby zaleczyć straszliwe rany, zadane nam przez wojnę i okupację. Pokój jest nam potrzebny, abyśmy mogli odbudować się z ruin, zagospodarować stare piastowskie dziedziny, które wróciły na łono Rzeczypospolitej. Pokój nam jest potrzebny, bo chcemy zbudować dostatnie życie dla wszystkich ludzi pracy w mieście i na wsi.

A przecież na horyzoncie politycznym znowu ożywiły swoją działalność pewne nieliczne, ale stosunkowo dość wpływowe grupy i grupki kapitalistyczne i reakcyjne które pod płaszczykiem rzekomego humanitaryzmu chciałyby dać coś w rodzaju amnestii dla imperializmu niemieckiego, dla niedobitków faszyzmu. Nie ma potrzeby mówić, jak groźne skutki dla Polski, dla narodu polskiego mogłyby przynieść dla pokoju świata, dla pokoju Polski, dla naszego bytu narodowego zwycięstwo tego rodzaju polityki.

I znowu, w tej sprawie podobnie jak i w innych sprawach, istotnych dla interesów Polski, polityka Związku Radzieckiego zbiega się całkowicie z interesem polskiej racji stanu, z interesem naszego narodu z interesami pokoju na świecie.

I to jest druga istotna przyczyna, dla której naród polski tak gorąco obstaje za przyjaźnią serdeczną i sojuszem braterskim ze Związkiem Radzieckim. Naród polski rozumie i czuje, że właśnie sojusz polsko-radziecki stworzył na wschodzie Europy barierę dla imperializmu niemieckiego. I póki ten sojusz trwa, póki trwa przyjaźń i sojusz narodów koalicji antyhitlerowskiej, bariera ta jest dla Niemców nie do przebycia.

Jest jeszcze jedna przyczyna, dla której naród nasz wybrał drogę przyjaźni i sojuszu ze Związkiem Radzieckim. I Polska i wszystkie większe ... dy Związku sowieckiego są to ... słowiańskie, jednakowo zagrożone ... borczymi dążeniami imperializmu ... mieckiego. Kogo nie przekonują ... wieczne dzieje zaborczych dążeń ... czyzny w stosunku do krajów sło... skich, tego musiały przekonać ... ki imperializmu niemieckiego, na ... strzeni ostatniego dziesięcio... zwłaszcza okresu wojny i okup... dy hitlerowcy nie tylko głosi... unicestwienia narodów sło... ale, jak wiadomo, usiłowali r... je, co tylko naród polski koszto... cie 7 milionów ludzi, to jest p... nej czwartej wszystkich Pola...

Naród polski z podziw... historyczne osiągnięcia ... zku Radzieckiego. Osiąg... pośrednim wynikiem ... Rewolucję Październi... twórczych sił, jakie ... dnio, a które po dojści... botników i chłopów uz... pełnego rozwoju. Olbrzy... przemysłu, która zmieni... ju, itensyfikacja rolnict... miast, przebudowa całej ... ład socjalistyczny, wszyst... ło ze Związku Radziecki... które obok takich pot... Zjednoczone i Wielka ... dują o losach świata. ... swoją własną drogą lu... cji dumna jest z tego, że ... dziecki jest jej sojusznik ... polski, a w szczególności ... pracująca i masy pracu... stwa szczycą się przy... Związku Radzieckiego.

Naród polski nigdy ... wówczas jeszcze, gdy ... niemieckiego deptał n... panował w Polsce mr... rowskiej wódz narodó... dzieckiego, Stalin, oświ... nieniem Rządu i narodu ra... jest widzieć Polskę silną ... i demokratyczną! I że naród ... wyciąga bratnią dłoń pomocy ... polskiemu.

Dziś wiemy wszyscy, że sł... lina nie były tylko obiecanka... my, że za tymi słowami stoi ... czyny które sprawiły, że dziś ... narodem wolnym, czyny, które ... ły, że Polska jest dziś wrzeds... silnych i niepodległych państw... I dlatego naród polski w dniu ... nicy Rewolucji Październikowej ... narodowi radzieckiemu najser... sze pozdrowienia i życzenia ... go rozwoju.

JERZY MIECZYSŁAW RYTARD 8

W oblężonej Warszawie

Fragmenty wspomnień z września 1939 r.)

Z rodziny jego złożonej z ośmiu osób, uratował się tylko on jeden. Dwóch synów i brat, będący w wojsku padli na odcinku praskim, w czasie jednego ze szturmów.

Żonę, siostrę i dzieci, przywaliły gruzy, w schronie przy Świętokrzyskiej. Mieszkanie spalone. Ocalały mu tylko dwie walizki z rzeczami, które znajdowały się u znajomych, w sąsiedniej kamienicy, no i on... bo na kilka minut przed nalotem, poszedł po wodę do jednego z domów na Mazowieckiej. Za przyniesienie walizek przez palące się ulice, z Marszałkowskiej na Puławską, zapłacił trzysta złotych.

Stoi pod ścianą to płaczące widmo człowieka i urywanym, zmęczonym głosem mówi nam o ostatnich pożarach i zniszczeniach w śródmieściu. Ale nie czas na wysłuchiwanie opowiadań, bo oto sami wystawieni jesteśmy w tej chwili na wściekłe bombardowanie i nalot. Schodzimy więc do schronów, słaniając się ze zmęczenia.

Wyciągam się na wznak, na skrzyniach służących nam za legowisko. Czapkę nasuwam na oczy, w ręku mam latarkę elektryczną, z którą nie rozstanie się od tego dnia...

Dom drży i kołysze się od detonacji. Obok, na sąsiedniej skrzyni drzemie nasza służąca. Schrony obok i korytarz — zatłoczone. W kamienicę naszą trafiają pociski. Słychać, gdzieś w górze rumor walących się gruzów. Wtórują mu histeryczne krzyki i spazmy, wrzask dzieci, piekło!

Nagle rozlega się potworny huk i oślepiający wybuch. Kłęby czadu, gazu i kurzu buchnęły w nas gorącą chmurą.

Wszyscy rzucają się z wrzaskiem przerażenia do wyjścia: tłoczą się, przewracają, depczą. Równocześnie słychać ogłuszający grzmot walących się gruzów. Dom cały, ziemia nod nami, wszystko zakołysało się.

Trwało to sekundę.

Służąca z krzykiem skoczyła ze skrzyni.

Chwyciłem ją za rękę.

— Spokojnie!

Wybiega na korytarz i pędzi za innymi do wyjścia. Wypadam i ja za nią, zapalając latarkę, lecz tuż za progiem dolatuje mnie czyjś przeraźliwy głos:

— Ratujcie mnie! Moje nogi, moje nogi, ratujcie Stefę i Ankę, na pomoc ratunku!

Dusze się w kłębach czadu i dymu, oślepiony i ogłuszony. Świecę latarką i idę w kierunku, skąd dolatują te krzyki. Nic nie widzę, pomimo świeżo założonej nowej baterii. Potykam się na zwałach gruzów, macam przed sobą ręką, na oślep i wreszcie napotykam się na zasypaną po kolana służącą sąsiadów. Kształcąc się i dławiąc w gryzących, wirujących gazach po eksplozji, odwalam gorączkowo gruz i wyciągam na korytarz jęczącą dziewczynę. Powłóczy nogami, lecz trzyma się na nich, więc całe.

Wyprowadzam ją, słaniającą się do sieni, gdzie stłoczyli się wszyscy mieszkańcy z całego domu, pół żywi ze strachu. Gdzieś w górze nad naszymi głowami, wali w dom nowe pociski, dudnią rozpadające się od wybuchów mury, kamienica kołysze się. Czy to już koniec?

Idziemy w kilku, z latarkami, na miejsce wybuchu.

Dusimy się, gryzący w oczy gaz, nie pozwala nic dojrzeć. Całe skrzydło parteru i piwnic — zawalone, przysypało tam dwie służące. Lecz gdzie, w którym miejscu, nie można się zorientować. Wracamy napół uduszeni na górę. Nie, teraz nic nie poradzimy. Za chwilę może i nas rozerwie i przywali nowa detonacja.

Wyciągnięta przezemnie z gruzów dziewczyna spazmuje, napół omdlała, na jakiejś ławce, w tłumie jęczących, szlochających przerażenia osób.

Siedząc na progu, oparty o futrynę, czuję opanowujące mnie otępienie i obojętność na wszystko, co ... koła. Zasypiam nie słysz... wstrząsów i wrzasków.

Budzi mnie cisza i spok...

Bombardowanie ustało. ... my spod wielkiego zwał... jeszcze szare od miału i p... bitych dziewcząt. Zmywam ... pokancerowane twarze i rę... nich ścieka jeszcze z k... us... pła krew. Zawijamy je w... układamy na drzwiach wy... wias przez wybuch i wyp... nik, na podwórze. W po... nienaturalny spokój, nie w... no nic dobrego. Kopiemy ... wamy nasze dwie ofiary ... wszyscy asystują w milcz... jednej twarzy przewija się ucz... wanej radości, że to nie jego z... tym dole. W czasie tej ciężki... czynności wysłuchujemy nowyc...

Warszawa skapitulowała! ... trzepuję z siebie ziemię, do ... mieszkania.

W dom nasz trafiło sześć poc... cisków. Drzwi wejściowe w ... szkaniu wyważone z futryn... mieszkanie rozbite na ... zu, poszarpanych na drzaz... i mebli, leżą w klatce sc... dachu zerwana. Kilka m... wanych. Dwie ofiary ... noc, cicha i martwa.

...e wstrząsnęły światem

...dy Lenin wszedł na trybunę

...nia 8-go listopada 1917 roku, po zwycięstwie Rewolucji Październikowej

...e Wielkiej Październikowej Rewolucji ...ij, dzieje dojścia do władzy robotni... chłopów rosyjskich stanowią i stanowić ...rzedmiot zainteresowania najszerszych ...ujących. W olbrzymiej literaturze, po... ...ej pierwszym dniom władzy radziec... ...nomienia amerykańskiego dziennika... ...Reeda, bezpośredniego świadka ...zeń, stanowią po dziś dzień jeden ...ch opisów faktycznego przebiegu ...aździernikowego. Książka Johna ...iesięć dni, które wstrząsnęły świa... ...książką, o której Lenin pisał, że ...widzieć rozpowszechnioną w milio... ...larzy, przełożona na wszystkie ję... ...iem prawdziwy i wyjątkowo ...rzeń dla zrozumienia istoty ...ckiej.

...amy fragment tej książki, ...e obrady Kongresu Rad ...czych, Chłopskich i Żoł... listopada.

...zedł Lenin. Stał, ściskając ...pulpitu, małymi, mrugającymi ... po tłumie i, najwidoczniej o... ...jącą owację, czekał. Gdy po ...spokoiło się, rzekł po prostu: ...przystąpimy do tworzenia ...troju!"

...entuzjastyczny ryk. „Pierw... ...będzie wybór praktycznych ...nia pokoju... Ludom wszy... ...prowadzących wojnę, zaofiaru... ...naszych warunkach—bez anek... ...bucji, sprawę samostanowienia ...ocześnie, zgodnie z naszym ...opublikujemy tajne traktaty ...wykonania... Sprawa wojny ...jasna, że mogę chyba, bez ... odczytać projekt odezwy ...ich państw, prowadzących

... szeroko swe wielkie usta, ...ię uśmiechu. Surowy głos, ...nie był przykry dla ucha. ...nosiło się wrażenie, że stwardniał ...u lat długotrwałych przemówień. ...brzmienie wzbudzało przekonanie, ...mówić wieki bez przerwy. Absor... ...gzekulował. Chcąc podkreślić ...lub wyraz, pochylał się z lekka do ...tysiącom twarzy, patrzących w gó... ...ioną uwagą i uwielbieniem.

...tał: „Odezwa do ludów i rządów ...państw, prowadzących wojnę. ...robotników i włościan, stworzony ...olucję 6 i 7 listopada (24 i 25 paź... ...oparty na sowietach robotniczych, ...i chłopskich delegatów, proponu... ...prowadzącym wojnę ludom i ich rządom **natychmiastowe rozpoczęcie pertraktacyj w sprawie zawarcia sprawiedliwego i demokratycznego pokoju.**

— — — — — — — — — —

Po odczytaniu pełnej deklaracji, gdy grzmot oklasków przycichł, Lenin ciągnął dalej:

„Proponujemy, aby kongres przyjął do wiadomości i zatwierdził tę odezwę. Zwracamy się zarówno do rządów, jak i do ludów krajów prowadzących wojnę, ponieważ odezwa skierowana wyłącznie do ludów, mogłaby utrudnić i odwlec zawarcie pokoju. Warunki pokoju zostaną opracowane w czasie rozejmu i ratyfikowane przez Konstytuantę. Ustalając trwanie rozejmu na 3 miesiące, chcemy dać ludom możliwie najdłuższy wypoczynek po krwawej rzezi, oraz dostateczną ilość czasu dla wybrania przedstawicieli. Nasza propozycja pokoju napotka na opór niektórych imperialistycznych rządów. Nie łudzimy się, że będzie inaczej...

Dlatego zwracamy się do robotników Francji, Anglii i Niemiec... **Rewolucja 6 i 7 listopada"** — kończył Lenin — **„otwiera nową erę w dziejach rewolucji socjalnej... Ruch robotniczy pod hasłem pokoju i socjalizmu zwycięży i dokona tego, co mu jest przeznaczone..."**

W tym wszystkim było coś spokojnego, a zarazem władczego, coś, co targało duszami ludzkimi... Stawało się zrozumiałe, dlaczego ludzie wierzyli w to, co Lenin mówił.

— — — — — — — — — —

Wśród wzrastającego entuzjazmu, opowiadali się za odezwą jeden po drugim, przedstawicieli **polskiej socjal demokracji, litewskiej socjal demokracji, ukraińskiej socjal demokracji, ludowych socjalistów, polskich socjalistów.. wreszcie przedstawiciele łotewskich socjal demokratów. Jakieś natchnienie wstąpiło w tych ludzi. Jeden mówił o „nadchodzącej rewolucji światowej, której my jesteśmy awangardą", inny o „nowym wieku, wieku braterstwa, kiedy wszystkie ludy będą stanowiły jedną wielką rodzinę"...**

Punktualnie o godzinie dziesiątej trzydzieści pięć przewodniczący wezwał tych wszystkich, którzy są za odezwą do podniesienia ręki. Jeden z delegatów spróbował podnieść rękę w głosowaniu przeciwko, ale na skutek gwałtownego wybuchu gniewu dokoła opuścił ją czym prędzej... Jednogłośnie...

Nagle, wspólny, potężny poryw uniósł nas z miejsca. Wstaliśmy wszyscy i po chwili głosy złączyły się w płynnym unissono Międzynarodówki. Jakiś stary, siwy żołnierz płakał, jak małe dziecko. Aleksandra Kołłątaj ukradkiem otarła łzę. Potężny śpiew huczał w sali, wyrywał się przez drzwi i okna i ulatywał ku spokojnemu niebu „Wojna skończona! Wojna skończona!" wołał tuż przy mnie jakiś młody robotnik z promieniejącą twarzą. Staliśmy jeszcze wciąż w jakimś niezręcznym milczeniu, gdy ktoś zawołał z tylnych rzędów.

„Towarzysze! uczcijmy pamięć tych, którzy zginęli za wolność".

Zaintonowaliśmy marsza pogrzebowego, tę majestatyczną, melancholijną, a jednocześnie triumfalną pieśń, tak prawdziwie rosyjską i głęboko wzruszającą...

***

To, za co u... polu marsowym legły w zimnej mogile bratniej ofiary rewolucji marcowej, za co tysiące i dziesiątki tysięcy umierały w więzieniach, na wygnaniu i w kopalniach Sybiru, to wszystko spełniało się tu, w tej sali; może spełniało się w innej trochę postaci, niż się tego spodziewano, w innej, niż inteligencja tego chciała, ale jednak... nadeszło, — **surowe, silne, z niecierpliwością odtrącające formuły, gardzące sentymentalizmem, prawdziwe...**

Lenin czytał dekret o ziemi:

1. Prywatne, obszarnicze posiadanie ziemi zostaje natychmiast zniesione bez żadnego odszkodowania".

W rocznicę Rewolucji Październikowej

Odezwa Komisji Porozumiewawczej Stronnictw Demokratycznych

Komisja Porozumiewawcza Stronnictw Demokratycznych w Łodzi wydała z okazji 28-ej rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej, następującą odezwę:

OBYWATELE

Dnia 7 listopada nasz wielki sojusznik, bratni naród radziecki obchodzi swe święto 28-mą rocznicę rewolucji, która stworzyła podwaliny pod powstanie państwa radzieckiego.

Tegoroczną rocznicę narody Związku Radzieckiego obchodzą niezwykle uroczyście, w poczuciu dumy i radości, z odniesionego zwycięstwa nad barbarzyństwem hitlerowskim.

Obywatele! Potęga państwa radzieckiego, męstwo i ofiarność jego synów zadecydowała o wyzwoleniu naszej Ojczyzny i w decydujący sposób przyczyniła się do rozbicia germańskiego faszyzmu, do zwycięstwa Koalicji państw demokratycznych.

28 lat temu obalony został carat, jego rządy wstecznictwa i ucisku. Powstał ustrój radziecki na gruzach carskiego systemu niewolnictwa, stworzył potężne państwo, wychował nowe społeczeństwo, które ze siebie dało bohaterską Czerwoną Armię.

W dzień święta naszego wielkiego sojusznika bratniego nam narodu słowiańskiego, naród polski z wdzięcznością zwraca się ku narodom radzieckim, które pełną ofiarnością i krwią swych najlepszych synów, udokumentowały swój braterski stosunek do nas. Przelana wspólnie krew żołnierza Armii Czerwonej i Wojska Polskiego zcementowała na zawsze sojusz polsko-radziecki.

Naród polski nie zapomni nigdy bohaterstwa i ofiarności narodów radzieckich, które przyszły nam z pomocą w walce o wolność i umocnienie naszego państwa.

Zawarty sojusz polsko-radziecki jest gwarantem, że już nigdy hydra germańska nie podniesie głowy. Współpraca obu narodów odpowiadająca ich najistotniejszym interesom, przyczyni się do ugruntowania pokoju i do stowrzenia *silnych podwalin dla utrwalenia naszej* niepodległości i swobodnego rozwoju naszej ojczyzny.

Niech żyją bratnie narody Związku Radzieckiego!

Niech żyje sojusz polsko-radziecki!

Niech żyje bohaterska Armia Czerwona i Wojsko Polskie!

Niech żyje Wolna Demokratyczna Polska!

Komisja Porozumiewawcza Stronnictw Demokratycznych i Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej w Łodzi

Łódź, w listopadzie 1945 r.

...al Nurkiewicz odnalazł się...

(Ze wspomnień wojennych)

...ewicz Jan — kapral — rok ...a 1915 — przepadł bez wieści ...przeprawy przez Wisłę. ...egi ewidencji personalnej pew... ...alionu).

...wysepka mętnie odcina się na ...ężyc srebrzy piasek i wodę nie... ...akowe odcienie i tylko skąpe ...ące brzeg wysepki czerniejąc ...yca i wyraźnie zarysowują ...ry wyspy.

...elnie bezwietrzna. Nie jest ciszę mącą pojedyncze wy... ...zegów Wisły. Świecące kule ...spadającymi meteorytami.

...kopie można odczuć piękno

...wał go tylko ranny żołnierz, ...a wyspę. Nie zabandażowana ra... ...ram...ia p...cze nie...ośnie i po... ...rączkę Pod jej chyba wpływem ...krzaków na płaszczysty środek ...ego ciągnął się wiadomo, bo upełz... ...ilka me...rów, omdlał i tak pozostał ...na rozkrzyżowana plama na sre... ...sku.

...ziły go promienie słońca, świecące ...o w twarz. Poruszył się, jęknął, ob... ...hym jak wiór językiem spękane i ...wargi, a potym popróbował pod ...z zapomnienie, oparłszy się ...jęknął powtórnie — głośniej

...w powtórzy próbę Zdrowa ...n posłuszeństwa więc cze... ...lasku, począł czołgać się w

...krzyków, usłyszał z pra... ...y jak. Wzniósł się na zdro... ...ężając słuch. Jęk powtórzył się i choć słabszy—wyraźnie dotarł do świadomości rannego.

— Może Niemiec — błysnęła myśl.

— Kto tam?

— Eto ja — Wasia z dziesiątowo połka.

— Aha — mam kolegę po nieszczęściu— pomyślał i radość ogarnęła go.

Zboczył z obranej trasy i popełznął wzdłuż zarośli Pod krzaczkiem wierzbiny leżał na brzuchu, oparłszy głowę na ręce ranny krasnoarmiejec.

— Jeżeli ty druch — daj wody popit' — zachrypiał przez zaschnięte gardło. Nie mogu dwigać' sia.

— Druh, druh. Poczekaj chwilę zaraz przyniosę ci wody. I sam się napiję, ale daj mi swój hełm, bo mój gdzieś się zapodział.

Hełm leżał obok krasnoarmiejca i żołnierz, napiwszy się sam, raźniej już podczołgał się do Rosjanina, przytykając mu do zupełnie czarnych warg krawędź hełmu.

— Spasibo drużok — wyszeptał Rosjanin, opróżniwszy hełm do ostatniej kropli — żiwy budiom nie umriom.

Coś jak uśmiech przebiegło mu przez twarz.

Krasnoarmiejec był ciężko ranny i na głowę żołnierza, lżej rannego, spadła troska o siebie i o niego. Ani przez moment nie pomyślał, że zbyt ciężko będzie mu. Ani przez chwilę nie pomyślał, że może pozostawić tamtego samemu sobie.

Strzępem obdartej koszuli obmył i przewiązał mu liczne rany, poczym legł obok niego schowawszy głowę w cień krzewu.

Zasnęli obydwaj, pokrzepieni wodą.

Obudzili się, gdy słońce stało już wysoko na czystym jak łza niebie.

Żołnierz znów przyniósł wody i napoił krasnoarmiejca a ułożywszy go wygodnie udał się na poszukiwanie jakiegoś żarcia.

Wysepka była terenem częstych wypadów naszych i niemieckich zwiadowców, więc miał nadzieję, że uda mu się coś znaleźć.

Istot... W drugim końcu wyspy, dokąd dotarł, cały mokry od potu, znalazł skrzynię drewnianą, której zawartość przyprawiła go o szał radości. W skrzyni były konserwy w puszkach i kilka sucharów. Naładowawszy kieszenie powrócił do towarzysza niedoli.

— Patrz, co znalazłem — wykrzyknął triufalnie wyciągając z kieszeni zdobycz.

— Krasnoarmiejec uniósł lekko głowę i na widok puszki i suchara uśmiechnął się radośnie.

— Znaczit wsio. Kak nibud prożiwiom. Dożdiomsia swoich. A charoszyj ty pareń. Otkuda ty budiesz?

— Z Warszawy.

Dopiero teraz spostrzegł, że to polski żołnierz.

— Aaa! Ty Paliak, da.

Rozmoczywszy suchary w wodzie i otworzywszy jedną puszkę nożem fińskim, z którym żaden zwiadowca nie rozstaje się nigdy, żołnierz nakarmił wpierw krasnoarmiejca, a potem sam się najadł. Obydwaj byli przyzwoicie głodni i wkrótce finka zaskrzypiała o dno blaszanki.

Mijały dni. Żołnierz mógł już poruszać się swobodnie, krasnoarmiejec poprawił się znacznie. Obaj byli młodzi, posiadali silne organizmy i dzięki temu rany ich goiły się szybko. O samodzielnym jednak powrocie do swoich nie mogli marzyć nawet. Musieli cierpliwie czekać, ograniczając swe porcje żywnościowe do minimum. Skrzyńka z konserwami szybko się wypróżniała.

Godziny „wolne od zajęć" to zn. od jedzenia, picia, spania i opatrunków, które nawzajem sobie robili ze ścisłą systematycznością, spędzali na długich pogawędkach. Poznali wszystkich członków swych rodzin aż do prababek włącznie, z ich zaletami i wadami, a krasnoarmiejec, który miał w Moskwie siostrę, często mawiał z uśmiechem, klepiąc kolegę po ramieniu:

— Wot ty by na niej żenilsia. Ona charoszaja i ty charoszyj. Jej by kak raz takowo muża...

Pewnej pochmurnej i chłodnej nocy, kiedy spali przytuleni do siebie okrywszy się płaszczem — namiotem krasnoarmiejca, obudziła ich gwałtowna artyleryjska kanonada.

— Jasza — zaszeptał krasnoarmiejec — naszi idut.

Gdy po kilkunastu minutach kanonada zmilkła na chwilę, na brzegu wyspy dał się słyszeć plusk i przyciszone lecz wyraźne głosy.

Żołnierz zerwał się na równe nogi i postąpił krok w stronę przybywających.

— Stoj! — Osadził go na miejscu groźny głos. — Ruki wwierch!

Chóry anielskie zabrzmiały im w tym nieuprzejmym, pełnym groźby okrzyku, popartym szczękiem zamka.

— Broś durit — ozwał się na to ranny krasnoarmiejec, również choć z trudem dźwigając się na nogi. Eto my — Paliak i Ruskij.

Wyjaśnienie nastąpiło wnet. Krasnoarmiejec już siedząc w łódce nie przestawał kręcić się radośnie i opowiadać jak to „towariszcz Paliak" uratował go od śmierci.

Na brzegu rozeszli się, uścisnąwszy sobie ręce.

— Nikogda ja nie zabudu — powtarzał kilkakrotnie z przejęciem krasnoarmiejec.

Nie zapomniał. I dowództwo radzieckie również nie zapomniało. Po kilku dniach do oddziału, w którym służył nasz bohater przybył wyższy oficer radziecki.

...Za projawliennoje gerojstwo nagrażdajetsia, po prykazu komandujuszczewo frontom, ordienom Krasnoj Zwiezdy...

***

Batalionowy pisarz szerokim gestem zanurzył w kałamarzu pióro i z ogromną satysfakcją zrobił w księdze ewidencji personalnej notatkę tej treści:

„Kpr. Nurkiewicz Jan powrócił dnia... Nagrodzony orderem Czerwonej Gwiazdy".

S. Klimczak.

Co usłyszymy przez radio

dziś, w środę, dn. 7 listopada 1945 roku

6.55. Transmisja z Warszawy. 8.15. Najciekawsze audycje programu łódzkiego. 8.20. Komunikaty i ogłoszenia. 8.25. Rezerwa. 8.30. Skrzynka poszukiwania rodzin. 8.45. Przerwa. 11.55. Komunikat meteorologiczny. 11.57. Transmisja z W—wy. 13.30. Przerwa. 14.00. Piosenki rosyjskie w wyk. Wertyńskiego z płyt. 14.30. Wiadomości z miasta i prowincji. 14.35. Czytamy gazety. 14.45. Płyty. 14.50. Przechadzki po mieście — pog. Marka Zagajnego. 15.00. Od Glinki do Prokofiewa — aud. słuch. — muzyka w opr. Bolesława Busiakiewicza. 15.30. Audycja dla świetlic: 1) Wspomnienia z rocznicy Rewolucji Październikowej obchodzonej w Moskwie — pióra Kazimierza Zarańskiego, 2) Płyta, 3) 28-ma rocznica Wielkiej Rewolucji Październikowej— pog. Juriewa. 16.00 Transmisja z W—wy. 18.50. W 27-mą rocznicę Rządu. 19.00 Transmisja z W—wy. 19.15. Rosyjska muzyka — pog. sł. — muz. prof. Karola Stromengera. 19.30. Transmisja z W—wy. 21.30. Koncert życzeń. 22.00. Transmisja z W—wy. 23.00. Zakończenie programu i Hymn do godz. 23.05.

Ze świetlic

Rewia w elektrowni

Artystyczne zespoły świetlicowe coraz odważniej popisują się swym dorobkiem. Jedne świetlice urządzają spektakle wewnętrzne, inne występują publicznie. Pisaliśmy już o przedstawieniach świetlic: **Geyera, Poznańskiego, Sceny Robotniczej** (Scheibler i Grohman).

W niedzielę dnia 4. 11. **świetlica elektrowni** wystawiła rewię p. t. **„Na nieznanej fazie"**. Tytuł zrozumiały tylko dla pracowników elektrowni. Program rewii urozmaicony, tańce, skecze, deklamacje, finał i półfinał, konferencjerka. Całość wzorowa na rewiach mieszczańskich i to nie najlepszego gatunku. Naprawdę dobra była tylko muzyka. Elektrownia może się bowiem pochwalić bardzo dobrym zespołem muzycznym. Niestety, publiczność zbyt mało uwagi poświęcała orkiestrze, która grała podczas antraktów.

Niektóre teksty rewii stanowiły próbę samodzielnej pracy zespołu świetlicowego, większość tekstów jednak była nie na poziomie, niektóre nawet wręcz niesmaczne. Miły był walc w wykonaniu baletu świetlicowego(pod kierownictwem ob. Hulanickiej). Dowcipna piosenka „płoteczki" w dobrym wykonaniu E. Stefańskiej, która nawiązała do aktualnych stosunków w Elektrowni, zyskała ogólne uznanie publiczności. Przepełniona sala była dowodem dużego zainteresowania pracowników twórczością swej świetlicy. Widowisko nie spełniło swego celu kształcenia smaku artystycznego i wychowawczego. Szkoda było dobrych wykonawców dla **tekstów błahych i banalnych.** Aktywność świetlic w kierunku artystycznej pracy jest **objawem dodatnim i pożądanym, świetlicom nie wolno jednak naśladować widowisk, pozbawionych pierwiastków społecznych i wychowawczych.**

Mamy nadzieję, że te niedociągnięcia mogą być usunięte, zwłaszcza przy jakim kierownictwie literackim. Trzeba teksty sprawdzać i dać komuś miarodajnemu do oceny.

Z DOMU PROPAGANDY PPR

W Domu Propagandy PPR ul. Piotrkowska 262, dnia 8 bm o godz. 18 punktualnie, wygłosi referat tow. profesor Gercz na temat: Możliwości gospodarcze w Demokratycznej Polsce".

KOMUNIKAT.

Zarząd Wojewódzki Związku Walki Młodych zawiadamia młodzież iż w 28 rocznicę zwycięstwa Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Rosyjskiej, w dzień święta naszego wielkiego sojusznika, 7 listopada w środę o godzinie 19-ej wyświetlany będzie w lokalu własnym przy Placu Zwycięstwa 13 (Wodny Rynek) film pod tytułem: **Lenin w 1918 roku.**

Ceny biletów zł. 3 za okazaniem legitymacji członkowskiej zł. 2.

Zarząd Wojewódzki Związku Walki Młodych.

—::—

ZEBRANIE T-WA PEDIATRYCZNEGO.

W czwartek dnia 8 bm. o godz. 18,30 w szpitalu Anny Marii ul. Armii Czerwonej 15 odbędzie się pierwsze zebranie naukowe Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego oddział w Łodzi. Na porządku dziennym pokazy chorych oraz referat naukowy.

Teatry

TEATR WOJSKA POLSKIEGO

Dziś o godz. 19-ej Akademia PPS z okazji rocznicy Rządu Ludowego. Od jutra codziennie „Lato w Nohant".

W próbach Teatru komedia Fauchois pt. „Ostrożnie, świeżo malowane".

TEATR POWSZECHNY

W dniu 10. 11. br. premiera komedii Fredry „Pan Jowialski".

AKADEMIA PAŹDZIERNIKOWA

Z okazji 28 Rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej w teatrze „Gong" w dniu 7 listopada br. o godz. 17-ej odbędzie się uroczysta Akademia urządzona staraniem Miejskiego Urzędu Informacji i Propagandy w Łodzi

Poeci poszli na front

by w okopach samolotach i czołgach walczyć z najeźdźcą hitlerowskim

Wieczorem 22 czerwca 1941 roku większa grupa literatów moskiewskich zebrała się w dziale prasowym zarządu politycznego Armii Czerwonej, aby otrzymać **nominacje, ekwipunek i wyruszyć na fronty — Południowo - Zachodni, Zachodni i Północno - Zachodni,** które utworzyły się sześć godzin temu. Wtedy jeszcze — wspomina Aleksy Surkow — każdy z nas stawał w obliczu niewiadomego. Nie wierzyliśmy w utarte fałszywe powiedzenie: „kiedy mówią armaty, muzy milczą". Wierzyliśmy w słowa Majakowskiego: **pieśń i wiersz to bomba i sztandar.** A jednakże w głębi serca rodziło się zwątpienie — **w jaki sposób, naprawdę, przekrzyczeć żelazne głosy wojny..."**

Pisarz radziecki wziął bezpośredni udział w wojnie. Na front poszli: **Tichonow, Pietrow** (nazwisko, które w połączeniu z nazwiskiem Ilfa jest znane polskiemu czytelnikowi z przekładów), **Biezymienskij, Twardowskij, Sielwinskij, Swietłow** (autor „Grenady"), **Grossman, Bażan, Krymow i wielu innych. Pisarzom powierzono przede wszystkim misję korespondentów pism frontowych i korespondentów wojennych pism stołecznych, jednocześnie pisarz stanął i w szeregi żołnierskie, zajmując miejsca w okopach, czołgach, łodziach podwodnych i okrętach.** W ten sposób literat radziecki zdobył sobie prawo opowiadać o wojnie w pierwszej osobie. Prawo to było kupione szeregiem niepowetowanych strat.

Tak więc Pietrow zginął w katastrofie lotniczej w drodze z Sewastopola, gdzie przebywał do ostatniej chwili obrony bohaterskiego miasta. Krymow (autor powieści „Statek Derbent") poległ w walce wręcz, wyprowadzając z okrążenia swoich żołnierzy. Młody utalentowany beletrysta Mienszykow spalił się żywcem w samolocie, wykonując zadanie dostarczenia amunicji partyzantom. W łodzi podwodnej, patrolującej transport, w zatoce Fińskiej, zginął poeta, oficer marynarki, Lebiediew.

Niesamowite warunki nowej wojny technicznej nie przeszkadzały powieściopisarzom i poetom w ich twórczości. Tym samym została obalona **stara maksyma o konieczności dla pisarza pewnego dystansu, dzielącego dzieło jego od wydarzenia historycznego.** Grossman pisał swoją uznaną za najlepszą powieść „Naród jest nieśmiertelny" **w samym piekle obrony Stalingradu.** Najciekawszy poemat wojenny Twardowskiego „Wasilij Tiorkin" **został napisany w okopach i ziemiankach i wydrukowany był w żołnierskim piśmie.** W oblężonym Leningradzie powstały najpopularniejsze w Związku Radzieckim reportaże, powieści, poematy i wiersze Wiery Inber, Olgi Bergholc, Prokofjewa, Sajanowa i innych pisarzy leningradzkich, którzy dzielili wojenny los ze swoimi braćmi literatami frontowcami.

Śmiało można powiedzieć, że słowo w dni wojny zostało użyte w Związku Radzieckim na równi z bronią na skalę nieznaną jeszcze w historii ludów. Stało się to nie na rozkaz, lecz odruchowo. Pisarz radziecki był zawsze cząstką swojego narodu. Burza wojenna, która poruszyła do samego dna wielujęzyczny ocean republik radzieckich, miała jeszcze i swój plan etyczny. Walka szła z okrutną faszystowską obłudą w imię ideałów humanistycznych, które zawsze reprezentował pisarz radziecki. W ogniu armat i w chmurach frontowego dymu naród radziecki od chłopa do przedstawiciela sztuki udowodnił niezłomność swojej potęgi duchowej.

Podstawy moralne literatura radziecka odziedziczyła po klasycznej literaturze rosyjskiej, która jak powiedział Gorkij, zyskała sobie opinię sumienia ludzkości. Główną cechą pisarza rosyjskiego w XIX wieku było poszukiwanie prawdy i sprawiedliwości. Poczucie sprawiedliwości prowadziło pisarza rosyjskiego do rewizji swoich ideałów i nawet wyrzeczenia się ich. Lew Tołstoj przyniósł w ofierze sumieniu swoją twórczość artystyczną, kiedy zrozumiał, że tradycje jej kłócą się z zasadami moralności. Dostojewskij poświęcił humanizmowi najbliższe mu ideały chrześcijańskie. Stało się to pewnego dnia, kiedy dwaj młodzieńcy rozprawiali na tzw. „wieczne tematy" za przepierzeniem prowincjonalnej knajpy. Byli to bohaterowie powieści „Bracia Karamazowy"—Iwan Karamazow i młodszy brat jego, braciszek zakonny Alosza. Iwan Karamazow, opowiadając jak w najciemniejszych czasach pańszczyzny rosyjskiej pewien ziemianin, potwór i sadysta, zaszczuł psami chłopskie dziecko, zapytuje: „No i cóż? Rozstrzelać? Aby uczynić zadość poczuciu moralności — rozstrzelać? Mów, Alosza!" I Alosza cichym głosem, nie podnosząc oczu, odpowiada: „Rozstrzelać".

Ta wstrząsająca odpowiedź Aloszy nabrała obecnie niezwykłej wagi. Przytaczają ją „Izwiestija" w artykule Jermiłowa, godzącym w chwiejną opinię Europy zachodniej, która gotowa jest na nowo zamącić scholastyką jasną sprawę przestępstw hitlerowskich. „Dobrze wiemy —pisze Jermiłow — że nie jeden tylko Iwan Karamazow, wstrzymując oddech, czekał na odpowiedź wielkiego chrześcijanina Aloszy— tego samego braciszka Aloszy, który nie wątpił, że należy nadstawić lewy policzek, otrzymawszy uderzenie w prawy. Razem z Iwanem czekali na odpowiedź i wszyscy czytelnicy Dostojewskiego na całym świecie. I to dlatego, że szło o samą istotę moralności — obowiązek sumienia. I dlatego jeszcze, że odpowiada sam Dostojewskij".

Pisarz radziecki wziął bezpośredni udział w wojnie jeszcze i dlatego, że po prostu nie mógł by inaczej postąpić. Czystość dążeń i jasność zamiarów tej walki łączyły się z jego tradycyjną postawą jako pisarza. I opowiedzieć o wielkości tej walki — pisze powieściopisarz Ławreniew — o uczuciach, które ona budzi w ludzkich duszach, potrafi tylko literatura czysta i jasna... Czeka na nas duża praca i wielka odpowiedzialność. Pisarz radziecki musi zmobilizować całą swoją twórczą energię, aby spełnić obowiązek wobec narodu i dać światu dzieła odzwierciadlające wielką jasność i czystość duszy narodu, która ujawniła się w burzy i grzmotach ciężkich trudów wojennych".

Leon Gomulicki.

Polsko-rosyjskie stosunki kulturalne

winny się stale wzmacniać i pogłębiać

Myliłby się ten, ktoby sądził, że stosunki kulturalne polsko-radzieckie datują się od niedawna, że są zjawiskiem wtórnym, idącym za wskazaniami polityki, (gdyż i tego rodzaju opinie słyszeć mi się dało), a już conajmniej, że odgrywają niewielką rolę w całokształcie życia kulturalnego obu narodów.

— Zależności i wzajemne wpływy kulturalne pomiędzy Polską a Rosją w istocie były zawsze dość duże, niezależnie od sytuacji politycznej i od tych istotnych różnic, jakie dzieliły klasy rządzące w Polsce i carskiej Rosji.

Wskaźnikiem tego, termometrem niejako nasileń prądów wzajemnych sympatyj pomiędzy narodami jest zazwyczaj literatura. W niej, pomimo zewnętrznych, politycznych przeciwieństw ujawniało się wzajemne przenikanie tych postępowych, demokratycznych prądów, które nie mogły dojść do głosu, a których zaprzeczeniem raczej był „oficjalny" stosunek rządzącego Rosją caratu i dominujących w Polsce warstw szlacheckich.

Początek stosunków literackich polsko-rosyjskich datuje się od pierwszych lat XIX wieku, od dokonanego przez Trembeckiego przekładu wiersza Nieledińskiego-Mieleckiego, od licznych przekładów wierszy znakomitego poety rosyjskiego Dierżawina, wydanych w latach 1820—25 w Wilnie, gdy między innymi ks. Ignacy Szydłowski tłumaczy jego odę „Do Boga".

W tymże okresie nawiązuje się przyjaźń pomiędzy Mickiewiczem a Puszkinem, której oddźwięk znajdujemy w twórczości obu poetów, między innymi w wierszu Mickiewicza „Do przyjaciół Moskali", w puszkinowskim „Jeźdźcu miedzianym" oraz w wierszu „Mickiewicz'. Jednocześnie Puszkin tłumaczy na język rosyjski wstęp do „Konrada Wallenroda, „Czaty", „Trzech Budrysów", a Mickiewicz wiersz Puszkina „Przypomnienie".

Rewolucja grudniowców (dekabrystów) w 1825 r., (ruch na owe czesy bezwzględnie postępowy), krwawo stłumiona przez cara Mikołaja, przygotowana była również przez Polaków i istnieją liczne nici, wiążące pomiędzy dekabrystami a Łukasińskim i późniejszymi inicjatorami powstania listopadowego.

Rylejew poeta-dekabrysta pisząc swe „Dumy" naśladował „Dumy historyczne" naszego Niemcewicza, a z kolei wolnościowy poemat Rylejewa „Wojnarowskij" przełożył na język polski w 1861 r., tuż przed powstaniem styczniowym — Syrokomla.

Oto widomy przykład w transpozycji literackiej obopólnego oddziaływania ideologicznego postępowych czynników w Polsce i Rosji wbraw dążeniom reakcyjnego rządu carskiego do skłócenia obu narodów.

Liczni tłumacze przekładają w tym czasie utwory najwybitniejszych poetów w Polsce. Antoni Edward Odyniec tłumaczy Puszkina; w Rosji Wiazemskiej, Kozłow, a potem Benedyktow, Majkow i Mej — Mickiewicza. Świadczy to o żywym zainteresowaniu, jakie bezsprzecznie istniało dla twórczości sąsiedniego narodu. Lecz ważniejszy wydaje się sam fakt, lecz co tłumaczono. I tu wybitnie charakterystyczne jest, że tłumaczono, nie tylko utwory poetów wielkich o znaczeniu ogólno-kulturalnym, lecz przede wszystkim utwory o charakterze postępowym w sensie społecznym.

I nie bez znaczenia jest fakt, że demokrata Syrokomla przekłada na język polski dekabrystę Rylejewa i ludowca, jak dziś powiedzielibyśmy — Niekrasowa.

Oczywiście specjalne warunki polityczne wytwarzały niejednokrotnie w literaturze obu krajów atmosferę niechęci, a nawet wręcz wrogości. Uwarunkowane to było nasileniami tendencyj nacjonalistycznych, a co za tym idzie, wzajemnych niechęci, celowo przez rząd carski podsycanych.

Okresy wzmożenia prądów rewolucyjnych, społecznych objawiają się na płaszczyźnie literackiej nagłym wzrostem zainteresowania literaturą sąsiadów w Polsce i w Rosji w okresie rewolucji 1905 r. aż do wybuchu Rewolucji Październikowej. W Rosji w tym czasie, zwłaszcza proza polska — Prus, Orzeszkowa, Przybyszewski, Reymont — znajduje licznych czytelników. Jednocześnie na naszym terenie zaczynają się przejawiać liczne wpływy powieści rosyjskiej, przede wszystkim Dostojewskiego, na powieść polską.

Wyrazem współdziałania ideologicznego rewolucjonistów polskich i rosyjskich jest powieść Brzozowskiego „Płomienie". Działalność tłumaczeniowa również się wzmaga: Słowackiego tłumaczy poeta-symbolista Balmont, u nas tłumaczony jest Puszkin (Eugeniusz Onegin), Lermontow i inni pomniejsi. Trwałe zainteresowanie się literaturą rosyjską powstało w Polsce po roku 1920. Poeci polscy, należący do grupy „Skamandra" przyjęli z poezji rosyjskiej nie tylko szereg chwytów formalnych, lecz niejednokrotnie również i podejście ideologiczne. Rewolucyjny patos Majakowskiego nie mógł pozostać bez wpływu na poszukujących wyrazu poetyckiego tych polskich poetów, którym nie był obcy radykalizm społeczny. Równie silnie na inną znów grupę poetów wpłynął Jesienin.

Jednocześnie zaczynają pracować nad przekładami poezji rosyjskiej wybitni poeci jak Tuwim, Broniewski, Okołów-Podhorski dając przekłady o wielkiej nieraz wartości artystycznej, że wspomnę tu tylko o tłumaczeniu przez Tuwima puszkinowskiego „Jeźdźca miedzianego".

W Związku Radzieckim obecnie również następuje okres poważnego zainteresowania literaturą polską. Wznawiane są przekłady prozaików polskich, tłumaczy się szereg nowych pozycyj, w ostatnich tygodniach ukazał się przekład utworów poetyckich Konopnickiej, a wkrótce ma się ukazać obszerna antologia poezji polskiej.

Obecnie, gdy obiektywne przeszkody współpracy pomiędzy narodami radzieckimi a Polską zostały ostatecznie usunięte, gdy wszystkie dane społeczne, polityczne i gospodarcze skłaniają nas do zadzierzgnięcia trwałych więzów przyjaźni, stosunki kulturalne pomiędzy Polską a Związkiem Radzieckim, istotne i ważne i niedające się pominąć w obrazie życia kulturalnego obu narodów w okresie „oficjalnej" oziębłości z czasów sanacji — mogą, powinny i niewątpliwie będą się wzmacniać i pogłębiać.

Seweryn Pollak

Kronika Łódzka

Akademia z okazji 28 rocznicy Rewolucji Październikowej

Staraniem Kom. Por. Str. Dem. i Tow. Przyj. Pols. — Radz., dziś 7. 11. br. o godz. 18-ej w sali Centr. Rob. Domu Kultury (Piotrkowska 243) odbędzie się uroczysta akademia z okazji 28-ej rocznicy rewolucji październikowej.

1) Przemówienie przedstawicieli Partii Politycznych i tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej.

2) Część artystyczna z udziałem artystów Teatru Wojska Polskiego i orkiestry Filharmonii Łódzkiej oraz zespołu artystycznego Armii Czerwonej.

Informacje w sprawach samorządu łódzkiego

Z dniem dzisiejszym 6 bm. Biuro Informacji Zarządu Miejskiego w Łodzi mieszczące się przy ul. Piotrkowskiej 104, tel. 280-40 wewnętrzny 13, czynne jest bez przerwy całą dobę. Biuro udziela wszelkich informacji dotyczących samorządu łódzkiego, bezpośrednio zgłaszającym się lub telefonicznie.

Zarząd Nieruchomości Opuszczonych i Porzuconych

Uchwały Miejskiej Rady Narodowej z dnia 28 września rb. powołany został do życia Zarząd Nieruchomości Porzuconych i Opuszczonych w m. Łodzi. Agenda powyższa jest przedsiębiorstwem miejskim, które powołane zostało do przejęcia administracji wszystkich nieruchomości opuszczonych i porzuconych na terenie naszego miasta, administrowanych dotychczas przez tymczasowy Zarząd Państwowy.

Zarząd Nieruchomości mieści się w lokalu przy ul. 6-go Sierpnia Nr 5, posiada telefony Nr 198-05; Nr 198-06.

Świetlica dla świetliczan

Dziś w środę, dnia 7. 11. o godz. 17 min. 30 program świetlicy dla świetliczan prowadzonej przez Wydział Oświaty Zarządu Miejskiego w Łodzi, ul. Piotrkowska 37, lewa oficyna I piętro obejmuje: „Tańce ludowe i inscenizacja piosenki" — ob. Jadwiga Kałużna.

Zapisy na kurs jęz. polskiego

Wydział Oświaty przypomina, że od dnia 5. 11. w godz. 16—18 przy ul. Piotrkowskiej Nr 115 rozpoczęły się zapisy na kurs języka polskiego historii, geografii dla młodzieży, która ukończyła szkoły powszechne na terenie dawnej Generalnej Gubernii. Wykłady będą odbywały się trzy razy w tygodniu.

Zapisy na kurs dla analfabetów odbywają się w szkole przy ulicy Pomorskiej 79.

OGÓLNO-KRAJOWA KONFERENCJA ENERGETYCZNA

W dniach od 12 do 14 listopada 1945 r. włącznie odbędzie się w Łodzi w gmachu Rady Miejskiej przy ul. Pomorskiej 16 Ogólno-Krajowa Konferencja Energetyczna, zwołana przez Centralny Zarząd Energetyki.

Zadaniem konferencji będzie omówienie 3-letniego planu inwestycyjnego w celu zelektryfikowania wsi oraz uprzemysłowienia kraju.

Konferencja odbędzie się przy udziale przedstawicieli Rządu oraz czynników zainteresowanych.

Dlaczego zmieniono taryfę tramwajową?

Z kół Miejskiej Rady Narodowej komunikują nam:

Zmiana taryfy tramwajowej, wprowadzona mocą uchwały Miejskiej Rady Narodowej i poprzedzona licznymi naradami partyj politycznych i związków zawodowych, wciąż spotyka się z niezrozumieniem u wielu robotników. Przypisać to należy w pierwszym rzędzie niedostatecznej akcji wyjaśniającej.

Jakie przyczyny zmusiły Miejską Radę Narodową do zmiany poprzedniej taryfy?

Ruch pasażerski poważnie wzrósł w porównaniu z okresem przedwojennym. Przyczyny są zrozumiałe. Jeśli zarobki robotnicze wzrosły w stosunku do okresu przedwojennego wielokrotnie — opłaty tramwajowe wzrosły jedynie mniej więcej trzykrotnie. Przejawia się w tym demokratyczny charakter polityki naszego samorządu.

Mimo wzrostu ruchu pasażerskiego, KEL wykazała w lipcu deficyt, **sięgający sumy 618 tysięcy złotych, w sierpniu — 1.569 tys. zł., a we wrześniu 3.807 tys. zł.** Łącznie za ubiegły okres od stycznia do września **deficyt tramwajów wyniósł niespełna 8 milionów złotych.**

Rzecz oczywista — takiego stanu rzeczy na dłuższą metę tolerować nie można było. Tym bardziej, gdy przed dyrekcją tramwajów stanęło wielkie zadanie: **po pierwsze remontu taboru i linii zdewastowanych poważnie przez okupanta, a powtóre — rozbudowa taboru i linii w związku z rozszerzeniem granic Łodzi i wzrostem ruchu pasażerskiego. Tramwaje muszą być instytucją dochodową.**

W ciągu ostatnich miesięcy stwierdzono stały, bardzo szybki wzrost sprzedaży biletów ulgowych kosztem biletów normalnych. W Łodzi zaczęto poważnie spekulować miesięcznymi ulgowymi biletami. **Ich cena rynkowa wynosiła 70—80 złotych.** Stwierdzono, że nawet **przekupnie jechali z koszami na rynek za ulgowymi biletami.** Wiele osób posiadało po 2—3 i więcej biletów ulgowych.

Czemu przypisać tę spekulację? Skąd wzięły się na rynku ulgowe bilety miesięczne, które przecież przeznaczone są wyłącznie dla pracujących?

Po pierwsze **bilety kupowali wszyscy pracujący, nawet ci, którzy mieszkając w pobliżu miejsca pracy, nie posługiwali się komunikacją tramwajową, a bilet swój odsprzedawali, oczywiście z zarobkiem.**

Po wtóre dowolnym było kupno biletów dla członków rodzin. Przypuśćmy, że w rodzinie pracują 3 osoby; każda z nich zakupiła bilet dodatkowy dla członka rodziny, a następnie bilety te, rzecz jasna, znów z zarobkiem, odsprzedawano na wolny rynek.

Stąd niepomierny wzrost ilości ulgowych biletów, odsprzedawanych w ostatnim czasie, stąd **spekulacja biletami.** Jeśli uwzględnimy przy tym, że cena biletu ulgowego jest niższą od kosztów własnych tramwajów, zrozumiemy przyczyny wzrastającego deficytu. Niedobór na biletach ulgowych pokrywać miały bilety normalne (2-złotowe). Spekulacja biletami ulgowymi uniemożliwiła jednakże wzrost dochodów ze sprzedaży biletów normalnych.

Nadmienić przy tym wypada, iż **brak kalendarza umożliwiał korzystanie z biletów ulgowych w ciągu całego miesiąca, a tym samym ułatwiał spekulacje.**

Ten stan rzeczy zmusił Miejską Radę Narodową do wniesienia poprawek, jednakże głównie kosztem niepracującego elementu. Ceny biletów normalnych zostały podniesione z 2 na 3 złote. Jednakże cena biletu ulgowego pozostała bez zmian (50 groszy), pomimo że **w całym kraju bilet tramwajowy ulgowy kosztuje 1 złoty.** W Łodzi więc taryfa dla pracujących jest najtańszą. Wprowadzono jedynie kalendarz, aby uniemożliwić spekulację biletami. Robotnicy zaś, którzy chcą po pracy korzystać z ulgowych przejazdów, mogą dodatkowo zakupić **20-przejazdowy bilet za 10 złotych, nie ograniczony kalendarzem.**

Aby uniemożliwić spekulację biletami postanowiono ponad to, że **jedynie głowa rodziny** może zakupić dla 1 członka rodziny bilet 20-przejazdowy.

Jeśli zrozumiemy, że dla pracujących cena biletu i ilość przejazdów nie zostały zmienione, że Miejska Rada Narodowa, pomimo deficytu, stanęła na stanowisku utrzymania najniższej w Polsce taryfy przejazdów dla pracujących, a wreszcie, że nie można było zezwolić na finansowe załamanie się instytucji naszego samorządu — **ten krok** Miejskiej Rady Narodowej spotka się bezsprzecznie z aprobatą. **Al.**

PODZIĘKOWANIE

Koło rodzicielskie wraz z kierownictwem Szkoły Powszechnej Nr. 127 w Łodzi składa najserdeczniejsze podziękowanie sekcji amatorsko-artystycznej Kolei Elektrycznej Łódzkiej oraz orkiestrze Symfonicznej, a w szczególności kierownikowi sekcji, ob. Zimnowodzie i dyrygentowi orkiestry ob. Niewiadomskiemu za okazaną nam pomoc, jak również Dyrekcji i Radzie Zakładowej I. K. Poznański za udzielenie nam sali byłego teatru Popularnego w dniu 30. X. 45 r., w którym odbyło się przedstawienie naszej Szkoły na rzecz dożywienia biednych dzieci.

Koło Rodzicielskie
Szkoły Powszechnej Nr 127

CYRK Nr. 3
Al. Kościuszki 5/7
Dziś przedstawienie o godz. 20-ej.
Cyrk ogrzany!

Przestrzegać godzin handlu!

Wykroczenia będą surowo karane

Komisariaty Milicji Obywatelskiej otrzymały od władz przełożonych polecenie dopilnowania, by sklepy i miejsca sprzedaży bezwzględnie przestrzegały wyznaczonych godzin handlu.

Sklepy spożywcze, jatki z mięsem i wędliniarnie mogą być otwarte wyłącznie do godziny 19-ej, w soboty zaś i dni przedświąteczne od godziny 8-ej do 20-ej.

Budki i Kioski z wodą i z owocami w okresie od 1 października mogą być otwarte tylko do godz. 21-ej (latem do 22-ej).

Kawiarnie, restauracje i cukiernie, posiadające świadectwa przemysłowe 1 i 2 kategorii — do godz. 22-ej, nieposiadające zaś tego świadectwa do godz. 21-ej.

Zakłady fotograficzne mają prawo być otwarte wyłącznie w dni powszednie do godziny 18-ej, a w soboty i dni przedświąteczne do godz 20-ej.

Mleczarnie, w których dokonywana jest sprzedaż do spożycia nazewnątrz zakładu **i kwiaciarnie** mogą być otwarte w niedziele i dni świąteczne od godz. 7-ej do 10-ej.

Zakłady fryzjerskie i kalotechniczne — wyłącznie w dni powszednie od godz. 8-ej do 18-ej, w soboty i dni przedświąteczne od godziny 8-ej rano do 20-ej.

Za nieprzestrzeganie powyższych godzin grozi **kara grzywny do 2.000 zł. i aresztu do 6 tygodni.**

Wieś spełnia swój obowiązek

Podniósł się znacznie procent odstawionych świadczeń rzeczowych

Według danych nadesłanych nam z Wojewódzkiego Wydziału Świadczeń Rzeczowych w ostatnich dniach **podniósł się znacznie procent odstawionego kontyngentu zbożowego i kartofilanego.** Na specjalne wyróżnienie zasługuje majątek **Puczniew pow. Łódź** (zarządca jest ob. Nosakiewicz), który **oddał już w 100 procentach kontyngent zbożowy, kartofilany i oleistych** i następujące gminy powiatu łódzkiego, **Nowosolna**, odstawiono 49 procent ziemniaków, **Bełdów** 54 procent ziemniaków, **Różyca Wielka** 62 procent ziemniaków, miasto **Łask** 40 procent zboża, miasto **Pabianice** 56 procent zboża.

Obywatelskie stanowisko wyżej wymienionych godne jest pochwały i naśladowania. Dodać należy że odstawcy ci **będą niezwłocznie premiowani materiałami przemysłowymi specjalnie dla nich wyznaczonymi.**

PRZETARG

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza publiczny przetarg na wykonanie remontu centralnego ogrzewania i postawienia nowego kotła w przedszkolu przy ul. Sędziowskiej 18, w Łodzi.

Oferty piśmienne odpowiadające treści kosztorysu ślepego należy składać w Wydziale Technicznym, ul. Piotrkowska 64, I piętro w pokoju Nr 5, do dnia 13 listopada 1945 r. do godz. 11-ej przed południem w kopercie należycie zamkniętej z napisem: „Oferta na wykonanie remontu centralnego ogrzewania i postawienie nowego kotła w przedszkolu przy ul. Sędziowskiej Nr. 18, w Łodzi".

Szczegółowe informacje oraz ślepe kosztorysy za opłatą 20 zł. można otrzymać w Wydziale Technicznym, Oddziale Instalacyjnym, ul. Piotrkowska 64, I piętro, pokój Nr. 40. Otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu o godz. 11-ej.

Wadium przetargowe zgodnie z przepisami w wysokości zł. 700. należy złożyć w Kasie Zarządu Miejskiego, ul. Piotrkowska 98, a kwit dołączyć do oferty.

Zarząd Miejski w Łodzi

Łódź, dnia 6 listopada 1945 r.

Dla pragnących poświęcić się pracy w składzie aptecznym organizuje się w Łodzi

LICEUM DLA DROGISTÓW

Zapisy kandydatów przyjmują członkowie Zarządu Związku Drogistów w Łodzi: Fr. Kolociński — skład apt. ul. Narutowicza Nr. 31, St. Romanowski — skład apt. ul. Piotrkowska Nr. 157, Cez. Wasikowski — skład apt. ul. Piotrkowska Nr. 36

Przy zapisie należy złożyć podanie z krótkim życiorysem i odpis świadectwa szkolnego (mała matura).

Wkrótce
PYGMALION
Bernarda Shaw

Ogłoszenia drobne

Lekarze

Dr med. E. MIKULICZ
lekarz-dentysta ze Lwowa, specjalista w leczeniu chorób dziąseł i jamy ustnej. Zawadzka 17.

Różne

FABRYKA cukierków, czekolady i drażetek. Jerzy Karczewski, Łódź, Marii Skłodowskiej 26 (dawn. Podleśna), telefon 106-28 — poleca największy wybór cukrów.

UNIEWAŻNIAM dowód kolejowy na nazwisko Antoni Lipiński, Piotrków Tryb.

BRYCZESY — specjalnie wykonuje Piotrkowska 176 m. 12

ANTKIEWICZ Stefan zgubił legitymację PPR.

SKRADZIONO palcówkę, kartę zameldowania Zajączkowskiej Antoniny, Pabianice, Konopna 28.

SKRADZIONO palcówkę, karty żywnościowe Kowalskiej Eugenii, Pabianice, Zamkowa 46.

CENTRALA GOSPODARCZA Zofia Szuchiewiczówna, Piotrkowska 9, tel. 171-26. Poleca po cenach hurtowych wszelkie artykuły do użytku domowego: koloryty, ultramarynę, mydła, pasty, świece, lampy, wszelkiego rodzaju szczotki itp.

ZGUBIONO dnia 1 listopada 1945 r. w tramwaju Nr. 4 portfel celofanowy zawierający palcówkę, uwierzytelniony odpis matury, zaświadczenie pracy z Urzędu Mieszkaniowego wystawione na Zdzisława Mariana Niedźwieckiego oraz 230 zł. Znalazca proszony jest o zwrot dokumentów ul. Przejazd 23 m. 46a.

SKRADZIONO portfel ze zdjęciami i dowodami na nazwisko Szwedziński Wacław. Znalazca proszony jest o zwrot za wynagrodzeniem Abramowskiego 27, m. 2/3.

ADWENT Józef zgubił dokumenty — uprasza o zwrot.

SAMODZIELNY krawiec konfekcji damskiej poszukuje pracy, najchętniej przyjmie do domu lub w firmie Oferty do Głosu Robotniczego „Krawiec".

MAURER Henryk zgubił kartę repatriacyjną na adres: Łódź — Cyganka, ul. Generała Orlicz-Dreszera 6, obecny adres: Łódź, — Cyganka, Mickiewicza 6.

SKRADZIONO palcówkę, karty żywnościowe i węglowe. Dubińska Stanisława, Nowo-Zarzewska 19.

MORDZANOWSKI Józef zgubił kartę rejestracyjną i z komisji wyd. przez RKU. Łódź-powiat, legitymację pracy, legitymację PPR i legitymację Zw Zaw. Łódź-Cyganka, Lutomierska 30/9.

UNIEWAŻNIAM skradzioną palcówkę oraz 5 kart węglowych na nazwisko Łuczak Regina, Długosza 2.

AKUSZERKA Bajillowa — porody, zabiegi, zastrzyki, Kopernika 10 — 6.

ZAGINĄŁ pies, chart jasno-brązowy. Odprowadzić za wynagrodzeniem, Piotrkowska Nr. 139/16.

SKRADZIONO palcówkę, legitymację pracy, metrykę i legitymację Zw. Zaw. na nazwisko Seliga. Feliks.

SKRADZIONO kartę rejestracyjną z R. K. U. i zaświadczenie wydane z gminy Lućmierz, wieś Dąbrówka na nazwisko Amsolik Stanisław.

POWRACAJĄCEMU z Niemiec Małeckiemu Andrzejowi skradziono dokument podróży i inne dowody Sowińskiego 24.

FALLOK znakomity płyn do trwałej ondulacji poleca Zenon Kucharski, artykuły fryzjerskie, Łódź, Wólczańska 154 (przy Żwirki).

BATERIE Centra i Daimon oraz części rowerowe poleca F-a **„Cyklosport"** Piotrkowska Nr. 15.

GABINET KOSMETYKI leczniczej „Juno" pod opieką Heleny Brzezińskiej właśc. „Izisu" — godz. 10 — 18, Piotrkowska 142-1

Kupno i sprzedaż

„ODEON". Jan Dembiński. Instrumenty Muzyczne. Łódź, Piotrkowska 160, róg Głównej, tel. 140-63. Poleca; aparaty radiowe, harmonie patefony, płyty, igły, sprężyny. Kupno — Sprzedaż. Ceny niskie.

PRASĘ używaną hydrauliczną do wybijania oleju kupię zaraz. Oferty do administracji Głosu Robotniczego pod „Natychmiast"

KUPIĘ skóry łokowe i inne futrzane. Skład futer, Łódź, Piotrkowska 36, Antoni Bryczkowski.

KUPIĘ harmonię fortepianową 48 — 36 basów Zgłoszenia: Głos Robotniczy pod „W. S."

SAMOCHÓD Essex 6 osobowy sprzedam. Zgłoszenia: Głos Robotniczy pod „24".

BIURO Filatelistyczne „Sellos", Łódź, Piotrkowska 68, tel 257-58. Bogaty wybór znaczków. Kupno zbiorów i rzadkich okazów.

Zaofiarowanie pracy

PRACOWNICE do robót na drutach poszukiwane — płacimy dobrze. Piotrkowska 122, m. 10a.

POSZUKUJEMY rutynowanego pomocnika buchaltera. Świadectwa oraz referencje niezbędne. Oferty do Administracji pisma pod „Imtex".

INTELIGENTNA, młoda praktykantka do pracy sklepowo-biurowej poszukiwana telefon 257-58, godz. 11 — 1.

POTRZEBNA na przychodnie do sprzątania sklepu, Piotrkowska 16, Drogeria.

Lokale

MIESZKANIE 3 — 4 pokojowe w śródmieściu dla lekarza poszukiwane pilnie, telefon 173-59.

CENY OGŁOSZEŃ Drobne: za wyraz petitowy poza tekstem — 5 zł. Inne ogłoszenia: za milimetr — szpaltę poza tekstem — zł. 14, w tekście — zł. 21. — W numerach niedzielnych i świątecznych — 50 procent drożej.

Wydawca: Woj. Komitet PPR w Łodzi. Komitet Redakcyjny. Red. i Adm.: Łódź Piotrkowska 86. Tel.: 254-21. Drukarnia Zakł. Graf. Spółdzielni Wyd. „Książka". D-08011